

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra obchodu a financí

Diplomová práce

Zhodnocení vlivu Číny na trh s vínem

Eva Herčíková

© 2015 ČZU v Praze

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Katedra obchodu a financí
Provozně ekonomická fakulta

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Eva Herčíková

Provoz a ekonomika

Název práce

Zhodnocení vlivu Číny na trh s vínem

Název anglicky

Evaluation of impact of China on the wine market

Cíle práce

Cílem práce je zhodnocení současné situace na trhu s vínem se zaměřením na Čínu. Dílčí cíle budou upřesněny a pojmenovány po zpracování teoretických východisek.

Metodika

Při zpracování diplomové práce bude čerpáno z literárních pramenů, internetových zdrojů, odborných článků a publikací. V teoretické části bude uvedena základní charakteristika Číny a jejich trhu s vínem. Praktická část bude analyzovat a komparovat trh s vínem z pohledu exportu a importu, z pohledu tradičních a nových producentů vína. Bude použita metoda komparace a analytickosyntetické metody.

Doporučený rozsah práce

60 – 80 stran

Klíčová slova

Čína, víno, produkce, mezinárodní obchod, import, export.

Doporučené zdroje informací

DENG, Y., WANG, F., China rising: Power and motivation in Chinese foreign policy. Lanham: Rowman & Littlefield Publishers, 2005. ISBN 0-7425-2892-8.

DILLON, M., Contemporary China an introduction. Routledge: New York, USA, 2009. ISBN: 0-203-48294-8.

KALÍNSKÁ, E. a kol. Mezinárodní obchod v 21. století. Praha: Grada, 2010. ISBN: 978-80-247-3396-8.

KUNEŠOVÁ, H., CIHELKOVÁ, E. a kol. Světová ekonomika. Nové jevy a perspektivy. Praha: C. H. Beck, 2006. ISBN 80-7179-455-4.

SVATOŠ, M. a kol., Zahraniční obchod: teorie a praxe. Praha: Grada, 2009. ISBN: 978-80-247-2708-0.

Předběžný termín obhajoby

2015/06 (červen)

Vedoucí práce

Ing. Olga Regnerová

Elektronicky schváleno dne 29. 9. 2014

Ing. Helena Čermáková, Ph.D.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 11. 11. 2014

Ing. Martin Pelikán, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 22. 03. 2015

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou diplomovou práci "Zhodnocení vlivu Číny na mezinárodní trh s vínem" jsem vypracovala samostatně pod vedením vedoucího diplomové práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu literatury na konci práce. Jako autorka uvedené diplomové práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušila autorská práva třetích osob.

V Praze dne 26. 3. 2015

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala Ing. Olze Regnerové za cenné rady a informace, které mi v průběhu zpracování této práce poskytovala.

Zhodnocení vlivu Číny na trh s vínem

Evaluation of the impact of China to the wine market

Souhrn

Tato diplomová práce se týká mezinárodního obchodu s vínem se zaměřením na Čínu. Teoretická část popisuje vinařství z pohledu historie, od počátků až po období současné. Stručně se věnuje základní charakteristice vín, samotné výrobě, rozdělení dle cukernatosti a dalších faktorů. Dále se práce zaměřuje na popis pěstovaných odrůd a nejvýznamnějších vinařských oblastí a jejich postavení na světovém trhu s vínem. Volně navazuje charakteristika Čínské lidové republiky a její postavení ve světové ekonomice.

V praktické části je vyhodnocen mezinárodní trh s vínem ve vztahu k Číně. Mezinárodní trh je hodnocen na základě rozlohy vinic, velikosti produkce hroznů a vína a na základě jeho spotřeby. V samostatné kapitole o Číně jsou představeny hlavní vinařské oblasti, zdejší pěstované odrůdy, významní producenti vína a problematika exportu a importu vína. Dále je zmíněna problematika vstupu na čínský trh z pohledu daňového zatížení, ochrany duševních práv vlastnictví a hlavních příležitostí a hrozeb vstupu na tento trh. Budoucí vývoj je vyhodnocen na základě elementárních charakteristik časových řad, swot analýzy čínského trhu a ověření na začátku stanovených hypotéz.

Summary

This thesis deals with the international wine market with the focus on China. The first part describes viticulture and its history overview, from the beginning to the current situation. Briefly it is mentioned the basic characteristic of wines, its technologies and basic distribution, according sugar content, for example. Further the thesis focuses on description of the cultivated varieties of the wine and the most important wine regions and its position on the world wine market. The thesis continues with the primary characteristics of People Republic of China and its position in the world economy.

In the practical part is the evaluation of the international wine market in relation to China. International wine market is evaluated by the wine surface, production of the grapes and wine and the wine consumption. In the chapter about Chinese viticulture are introduced main wine regions in China, wine varieties, significant producers and export and import issue. Further the market entry issue is mentioned including taxes, protection of intellectual property rights and the main opportunities and threats for the market entry. The future trend is evaluated by elementary characteristics of time series, swot analysis and by proving hypothesis, which were stated at the beginning of this work.

Klíčová slova: Čína, víno, produkce, mezinárodní obchod, import, export.

Keywords: China, wine, production, international trade, import, export.

Obsah

1	Úvod	6
2	Cíl práce a metodika.....	7
	2. 1 Cíl práce.....	7
	2. 2 Metodika	7
3	Teoretická východiska	9
	3. 1 Význam komodity	9
	3. 2 Základní charakteristika vín	10
	3. 2. 1 Rozdělení vín podle cukernatosti.....	10
	3. 2. 2 Dělení vín podle plnosti v chuti.....	11
	3. 2. 3 Rozdělení dle výroby	11
	3. 3 Charakteristika vybraných odrůd	13
	3. 3. 1 Bílé odrůdy	13
	3. 3. 2 Modré odrůdy	14
	3. 4 Historie pěstování vinné révy.....	15
	3. 5 Trh s vínem.....	17
	3. 5. 1 Postavení tradičních evropských producentů	17
	3. 5. 2 Postavení „třetího světa“	20
	3. 6 Čínská lidová republika	23
	3. 6. 1 Administrativní členění země	23
	3. 6. 2 Počet obyvatel a demografické složení.....	24
	3. 6. 3 Národnostní složení	24
	3. 6. 4 Náboženské složení.....	24
	3. 6. 5 Měna	25
	3. 6. 6 Postavení Číny ve světové ekonomice.....	25
4	Praktická část.....	28
	4. 1 Rozloha vinic ve světě	28
	4. 2 Produkce hroznů a vína	31
	4. 3 Spotřeba vína ve světě	35
	4. 4 Čína a alkoholické nápoje	37
	4. 4. 1 Historie vína v Číně	38
	4. 5 Vínařství v Číně	39

4. 5. 1 Vybrané vinařské regiony v Číně	40
4. 5. 2 Pěstované odrůdy	41
4. 5. 3 Producenti vína	42
4. 5. 4 Spotřebitelské preference	44
4. 5. 5 Spotřeba vína v Číně	46
4. 5. 6 Export	48
4. 5. 7 Import	49
4. 6 Vstup na čínský trh s vínem	53
4. 6. 1 Daňové zatížení	53
4. 6. 2 Problematika ochrany duševních práv vlastnictví	53
4. 6. 3 Příležitost pro české vinaře	54
4. 6. 4 Swot analýza čínského trhu s vínem	55
4. 7 Budoucí trh s vínem vs. klimatické změny	56
4. 8 Elementární charakteristiky časových řad – budoucí vývoj Čína	58
5 Zhodnocení	62
6 Závěr	63
7 Bibliografie	65
8 Přílohy	71

Seznam grafů

Graf 1 Rozloha vinic ve světě (tis. ha)	28
Graf 2 Vývoj rozlohy vinic – Starý svět (v tis. ha)	29
Graf 3 Vývoj rozlohy vinic – Nový svět (v tis. ha)	31
Graf 4 Vývoj celosvětové produkce vína (v mil. hl)	33
Graf 5 Top 10 producentů vína, 2013 (v %)	34
Graf 6 Podíl hlavních producentů vína v Číně, 2013 (v %)	42
Graf 7 Spotřeba alkoholu v Číně (litr/osoba/rok)	46
Graf 8 Podíl zemí na dovozu vína do Číny (2012, v %)	49
Graf 9 Zastoupení vín dle cenových kategorií (v CNY)	51
Graf 10 Produkce vína v Číně (v mil. tun)	59
Graf 11 Produkce hroznů v Číně (mil. tun)	61

Seznam obrázků

Obrázek 1 Hlavní regiony pěstující vinnou révu	39
Obrázek 2 Nejhorší scénář důsledků změny klimatu na vinařství.....	56

Seznam tabulek

Tabulka 1 Klasifikace vín v Itálii	19
Tabulka 2 Administrativní členění země	23
Tabulka 3 Počet obyvatel a demografické složení.....	24
Tabulka 4 Podíl na světových vinicích (v %)	28
Tabulka 5 Státy s největší rozlohou vinic, 2013 (tis. ha).....	30
Tabulka 6 Produkce hroznů v mil. tun 2002-2012	32
Tabulka 7 Produkce vína v mil. tunách 2002-2012	32
Tabulka 8 Spotřeba vína (v mil. hl)	35
Tabulka 9 Změna ve spotřebě vína (mil. hl).....	35
Tabulka 10 Spotřeba vína, 2012 (litr/osoba/rok)	36
Tabulka 11 Exportní partneři dle hodnoty (2013)	48
Tabulka 12 Exportní partneři dle objemu (2013)	48
Tabulka 13 Import vína do Číny 2013	50
Tabulka 14 Daňové zatížení vín v Číně.....	53
Tabulka 15 Produkce vína v Číně.....	58
Tabulka 16 Předpověď vývoje produkce vína v Číně (v mil. tun)	59
Tabulka 17 Produkce hroznů v Číně.....	60
Tabulka 18 Předpověď vývoje produkce hroznů v Číně	61

1 Úvod

Mezinárodní trh s vínem vykazuje v posledních letech výrazné změny ve struktuře i svém vývoji. Nejstarší důkazy o pěstování vína pocházejí z oblasti současné Gruzie, odkud se postupně šířilo do Malé Asie, Íránu, Afganistánu, Číny a Indie. Postupem času se pěstování vinné révy rozšířilo do severní Afriky, později na Balkán a do západní a střední Evropy.

Víno jako komodita má v mezinárodním obchodu významnou roli. Na poli mezinárodního obchodu v kategorii alkoholických nápojů obsazuje druhou příčku.

Vinařské velmoci se často rozdělují geograficky na tzv. starý a nový svět. Mezi starý svět řadíme evropské státy, např. Itálii, Francii, Španělsko, Portugalsko, Rakousko, Německo, atd. Tzv. nový svět jsou státy, které byly kolonizovány Evropany, např. USA, Austrálie, Nový Zéland, Argentina, Chile, JAR. Vinařství v novém světě začalo prosperovat od 70. let 20. století.

Tradiční producenti z evropského kontinentu, neboli starý svět má však nyní o jednoho konkurenta více. K zástupcům nového světa se nyní počítá Čína. V posledních letech slyšíme o Číně častěji a častěji, neboť proniká do odvětví, kde bychom ji před pár lety nečekali. A je v tom více než úspěšná. Jedním z těchto odvětví je vinařství.

Spolu se svou rostoucí ekonomikou, ročním růstem HDP přes 7% a se stále zvětšující se populací není nevýznamným hráčem, naopak pozice Číny na trhu s vínem se vyvíjí a vše nasvědčuje tomu, že rozhodně míří vysoko. Pít a rozumět vínu je v Číně trendy, tomu odpovídá zvyšující se spotřeba i snaha čínských vinařů o dominantnější postavení na poli producentů.

2 Cíl práce a metodika

2.1 Cíl práce

Hlavním cílem práce je zhodnocení současné situace na trhu s vínem na základě použité metodiky. Dalším cílem je zhodnocení vlivu Číny na tento trh a budoucí předpokládaný vývoj.

Dílčím cílem je ověřit a přijmout či odmítnout hypotézy, které byly zvoleny na začátku zpracovávání této diplomové práce:

- 1) Trh s vínem v Číně se bude i nadále rozvíjet a růst a ovlivňovat tedy logicky světový trh s vínem.
- 2) Obliba vína v Číně je jen krátkodobým módním hitem a vývoj bude stagnovat.

Dalším dílčím cílem je provést prognózu dalšího vývoje produkce vína v Číně na základě elementárních charakteristik časových řad.

2.2 Metodika

Při zpracování diplomové práce je čerpáno z literárních pramenů, internetových zdrojů, z odborných článků a publikací. V teoretické části je vymezen trh s vínem z pohledu tradičních a nových producentů, význam vinné révy jako komodity a přehled základních charakteristik vín a pěstovaných odrůd. Volně navazuje představení Čínské lidové republiky a její postavení ve světové ekonomice.

Druhá část – praktická analyzuje a komparuje trh s vínem z pohledu exportu a importu, z pohledu tradičních a nových producentů vína. Samotné vinařství v Číně je zevrubně popsáno od historie a vývoje pěstování vinné révy, přes pěstované odrůdy až po vývoj spotřeby a produkce. Pomocí spotřebitelských preferencí je popsáno chování čínské populace k vínu. Dále je zmíněna problematika exportu a importu a zohledněny další aspekty, důležité pro zhodnocení dané problematiky. V práci je použita metoda komparace a analyticko-syntetické metody. Pro ověření stanovených hypotéz je použita deduktivní metoda. Pomocí elementárních charakteristik časových řad jsou vypočteny trendové funkce, koeficienty determinace a predikce pro další roky. K výpočtům je použit program Microsoft Excel. Data jsou čerpána převážně z FAO a OIV.

Použité vzorce:

Elementární charakteristiky:

Průměr

$$\bar{y} = \frac{\sum y_i}{n}$$

Rozptyl

$$S_y^2 = \frac{\sum y_i^2}{n}$$

První absolutní diference

$$d_{1i} = y_i - y_{i-1}$$

Bazický index

$$\text{bazický index} = \frac{y_i}{\bar{y}}$$

Koeficient růstu

$$\text{koef. růstu} = \frac{y_i}{y_{i-1}}$$

3 Teoretická východiska

3.1 Význam komodity

Vinná réva, latinsky *Vitis Vinifera* je víceletá liánovitá, světlomilná rostlina, s mohutným kořenovým systémem. Druhy révy vinné lze rozdělit do následujících skupin: evropská a západoasijská réva, americká a východoasijská réva. Ušlechtilá réva evropská je jediným a nejstarším druhem révy vinné. V druhu *Vitis vinifera* existuje na 10 000 poddruhů, tedy odrůdy, které vznikly mutacemi nebo cílevědomým šlechtěním, adaptovaným na nejrůznější půdní i klimatické podmínky. Réva americká se vyznačuje zejména odolností vůči chorobám, ale nezahrnuje tolik druhů jako ta evropská. [1] Pro komerční výrobu vína je důležité pouze malé procento z těchto odrůd. [2]

Plody révy vinné se nazývají hrozny a mají různé barvy od zelené, žluté po červenou či fialovou. Hrozny se používají k přímé konzumaci, k sušení (rozinky) a kandování a především jako surovina pro výrobu vína a jiných produktů, např. vinný ocet. [3] Pro výrobu vína se používají moštové odrůdy evropské révy vinné, pro přímou konzumaci jsou to stolní odrůdy a rozdílné odrůdy jsou používány k výrobě rozinek. [4]

Víno hraje v mezinárodním obchodu významnou roli, neboť jak v exportu, tak v importu v kategorii nápojů se pohybuje dlouhodobě na předních pozicích. Pokud bychom sledovali pouze alkoholické nápoje, obsadilo by víno druhou příčku. V roce 2011 bylo na celém světě exportováno 60,7 mil. tun nápojů. Export vína se na celkovém exportu podílel 17% (10,4 mil. tun). Většího podílu dosáhlo pivo (21%), nealkoholické nápoje jako celek (26%) a voda a led (27%). Podíl vína na celkovém exportu se průměrně¹ pohybuje kolem 15%. Import je v podstatě srovnatelný s exportem, a to jak z hlediska kvantity, tak i z hlediska pořadí jednotlivých skupin nápojů. Celkový import nápojů za rok 2011 byl 62,4 mil. tun, z čehož import vína činil 16% (10 mil. tun). [5]

Instituce, která se zabývá aspekty vinohradnictví a vinařství, ve smyslu výroby vína, stolních hroznů a rozinek, na mezinárodní úrovni se nazývá Mezinárodní instituce pro révu a víno (International Organisation of Vine and Wine). Byla založena v roce 2001, přejmenováním původního Mezinárodního úřadu pro révu a víno (International Vine and Wine Office), založené již v roce 1924. Organizace má celkem 46 členů na 5-ti kontinentech. Členové organizace vyrábí 85% světové produkce vína. [6] Kromě sestavování globálních statistik v oblasti vinohradnictví a vinařství, informuje své členy

¹ za období 1990 – 2011

o nových opatřeních, přispívá k mezinárodní harmonizaci stávajících postupů a standardů. Dále usiluje o zlepšení podmínek pro výrobu a uvádění vinařských produktů na trh, podporuje vědecký výzkum, vypracovává rámcová doporučení v oblastech produkce hroznů, spolupracuje na enologických postupech a při označování výrobků a stanovování obchodních podmínek. Nedílnou součástí činnosti OIV je ochrana zdraví spotřebitelů a s tím související odborné sledování bezpečnosti potravin, posuzování vlastností produktů z révy vinné a jejich výživové a zdravotní aspekty. [7]

3. 2 Základní charakteristika vín

Víno je všeobecně definováno jako „*alkoholický nápoj, který vzniká fermentací neboli kvašením moštu z plodů révy vinné.*“ Víno obsahuje zpravidla od 10 do 15% alkoholu a celou řadu dalších látek – kyseliny, třísloviny, pektiny, aldehydy, estery, aromatické látky, minerální látky a cukry. [8]

Můžeme se však setkat i s definicí, která považuje víno za „*alkoholický nápoj vzniklý fermentací moštu z jakéhokoliv druhu ovoce či rostliny.*“ V tomto případě se může jednat např. o víno bezové či šípkové. [9]

OIV podává základní definici vína takto: „*Víno je nápoj vznikající částečnou či úplnou fermentací čerstvých či drcených hroznů nebo hroznového moštu. Obsah alkoholu nesmí být nižší než 8,5% obj.*“ [10] Vzhledem k podnebí, půdě, odrudám révy či speciálních kvalitativním faktorům a tradicím, které jsou typické pro určité oblasti, může být celkový obsah alkoholu snížen na 7% obj. [10]

Kvašení neboli fermentace znamená přeměnu cukru za působení kvasinek v alkohol. [11] Existuje mnoho parametrů, podle kterých rozlišujeme různé druhy vín, např. podle barvy, obsahu cukru, odrůdy, stáří vína, technologie výroby či vyzrálosti vína. [12]

3. 2. 1 Rozdělení vín podle cukernatosti

Suchá vína – obsahují max. 4 g/l zbytkového cukru. Při vyšším obsahu kyselin mohou obsahovat až 9 g/l zbytkového cukru, jestliže rozdíl zbytkového cukru a celkového obsahu kyselin přepočtený na kyselinu vinnou je 2 gramy nebo méně.

Polosuchá vína - obsahují 4-12 g/l cukru. Při vyšším obsahu kyselin mohou obsahovat až 18 g cukru v litru, jestliže rozdíl zbytkového cukru a celkového obsahu kyselin přepočtený na kyselinu vinnou je 10 gramů nebo méně.

Polosladká vína - obsahují cukr v rozmezí 12 až 45 g/l.

Sladká vína - obsahují více než 45 g/l cukru. [1]

3. 2. 2 Dělení vín podle plnosti v chuti

- **lehká svěží vína**
- **středně plná vína**
- **plná extraktivní vína**

Podle plnosti v chuti vína rozdělujeme na lehká svěží vína, která se svou kvalitou řadí mezi stolní vína a jakostní vína odrůdová. Obvykle mají vyšší obsah kyselin a nehodí se pro dlouhodobější skladování. Další kategorií jsou středně plná vína. Vyrábí se z dostatečně vyzrálých hroznů a patří sem jakostní vína a vína s přívlastkem. Mají harmonicky sladěný obsah kyselin, ale ani tato vína se nehodí k delšímu skladování. Vína, která je možno ponechat delší dobu zrát v lahvi, jsou plná extraktivní vína. Jedná se hlavně o jakostní vína s přívlastkem. [1]

3. 2. 3 Rozdělení dle výroby

Dle výroby máme vína následující:

- kořeněná
- dolihovaná
- šumivá
- champagne
- tichá

Kořeněná vína jsou vína upravovaná přidáním speciálního koření nebo macerátu z koření. Jedná se zejména o vermuty a aperitivy. Dále se může přidávat cukr, zahuštěný vinný mošt, rafinovaný líh nebo vinný destilát. Mezi nejčastěji přidávaná koření patří fenykl, hřebíček, kardamon, koriandr, muškátový oříšek, pelyněk, skořice, šalvěj, vanilka či tymián. [4]

Dolihovaná vína neboli vína likérová můžeme dělit do dvou základních skupin. První skupinu zastupují přírodně sladká vína, tedy slámová či ledová vína a tokajská vína. Ve druhé skupině jsou vína dolihovaná, do kterých se před, během nebo po kvašení přidává alkohol. Dolihovaná vína obsahují 16 až 24% obj. alkoholu. Příkladem dolihovaných vín může být portugalské portské a madeira či španělské cherry a malaga. [13]

Perlivá vína se vyrábí z jakostních vín a jsou uměle sycena oxidem uhličitým, případně doslazena či obarvena. Přetlak oxidu uhličitého v hotovém perlivém vínu musí být 0,1–0,25 MPa. V porovnání s šumivými víny vykazují menší perlivost.

Šumivé víno vzniká přímých kvašením, kde se cukr obsažený ve víně mění na alkohol a oxid uhličitý. Pro výrobu šumivých vín se používají suché a kyselejší odrůdy. Obsah oxidu uhličitého vzniká druhotným kvašením cukrů a může probíhat tradiční metodou zrání přímo v lahvích, zráním minimálně 9 měsíců před odstraněním sedimentů nebo v tanku. Přetlak oxidu uhličitého v šumivém vínu nesmí být menší než 0,3 MPa. Splněním podmínek kvality je možné šumivé víno označovat jako sekt. [12]

Mezi tichá vína se řadí vína bílá, červená a růžová. Běžná tichá vína obsahují 8,5 - 15% obj. alkoholu. [13] Samotná barva neovlivňuje vlastnosti vína, ale ukazuje na specifický charakter a vlastnosti bílých, červených a růžových vín. Bílá vína je možné vyrobit z bílých, růžových, červených nebo modrých hroznů. Základní surovinou je rmut², který se při výrobě bílého vína lisuje ihned. Výsledkem lisování je čistý mošt ke kvašení. [1] Červené víno se vyrábí pouze z modrých odrůd hroznů, které obsahují červené barvivo. Rmut se nechává několik dnů nakvasit na slupkách, aby se z nich uvolnilo barvivo. Kvašení probíhá delší dobu a při vyšší teplotě než u bílého vína. Čím je kvašení delší, tím více se uvolní barviva. Červené víno na rozdíl od bílého obsahuje třísloviny a resveratrol. Třísloviny působí příznivě na trávení tučných jídel. [12] Resveratrol patří mezi silné antioxidanty a působí příznivě proti stárnutí buněk a celého organismu, pomáhá předejít vzniku rakoviny, působí jako obrana před nemocemi srdce či

² narušené slupky hroznů

zpomaluje proces degenerace mozku při neurologických onemocněních. [3] Pro výrobu růžového vína je nejčastěji používán proces krátkého kvašení rmutu z modrých hroznů a následné zpracování stejnou technologií jako u bílého vína. Další metodou je scelování, což je míchání červených a bílých vín. [12]

Klimatické podmínky jsou důležité pro plné vyzrání hroznů. Vinná réva je teplomilná rostlina, teplota je tedy nejdůležitějším faktorem. Vinná réva vyžaduje nejméně 2500°C úhrnné tepelné sumy, což je součet všech denních teplot během jednoho vegetačního období. Kvalitu vína ovlivňují také vodní srážky či půdní podmínky. Vinná réva prospívá především v půdách s dostatečnou schopností poutat vodu a živiny. Z půdních typů se pro pěstování vinné révy hodí kamenité nebo štěrkovité půdy, které jsou dobře provzdušněné, rychle se zahřívají a kumulují teplo. Vhodné jsou také hlinito-písčité nebo písčito-hlinité půdy. [1]

3. 3 Charakteristika vybraných odrůd

Odhaduje se, že se na světě pěstuje více než dvacet tisíc odrůd vinné révy. Chuť vína je ovlivněna mnoha faktory a typ odrůdy je jeden z nich. Vlastnosti odrůd se mohou každý rok měnit a to podle počasí, podle stáří a vyzrálости hroznů i podle způsobu zpracování hroznů a ošetřování vína. Vzhledem k velkému počtu odrůd je níže uvedena stručná charakteristika pouze vybraných odrůd, jak z bílých, tak i z modrých odrůd révy vinné. [4]

3. 3. 1 Bílé odrůdy

Chardonnay

Chardonnay patří mezi nejrozšířenější a nejpobulárnější odrůdy svět. Představuje vysoce jakostní víno s vysokým obsahem extraktu. Vyznačuje se jemnou chutí a kořenitou vůní. [1] Chardonnay patří do skupiny západoevropských odrůd, pochází z Burgundska a pravděpodobně vznikla samovolným křížením odrůd Pinot noir a Heunish. [9]

Ve světě i v Evropě je tato odrůda velmi rozšířena. V různých podobách se prakticky pěstuje v každé zemi, která produkuje víno. To značí o přizpůsobivosti odrůdy, která snáší dobře extrémní klimatické podmínky a zvykne si na rozmanité typy půd. Výraz vína se mění dle klimatických podmínek, v chladnějších oblastech bývá plnější, s vůní po

jablkách. Hodí se pro dozrávání v dubových sudech, což vínu dodává bohatou smetanovo-máslovou vůni a chuť. V teplejších oblastech mívá tropický charakter s vůní manga, smetany, banánů či ananasu. [9] Chardonnay je také nepostradatelná odrůda pro výrobu šumivých vín a šampaňského. [2] Celková plocha osázená Chardonnay se odhaduje na více než 160 000 hektarů a mezi největší pěstitele patří: USA, Francie, Austrálie, Itálie, Moldávie, JAR, Chile. [14]

Ryzlink rýnský

Bílá odrůda Ryzlink rýnský pochází z Německa a je to vytrvalá mrazuvzdorná vinná réva, hodí se tedy i pro chladné vinice severní Evropy. Pěstuje se v Alsasku, Austrálii, Rakousku, severní Itálii, na Novém Zélandě a částečně ve Spojených státech a Kanadě. [2]

Víno z této odrůdy může dosáhnout vysoké jakosti, zejména je-li vyrobeno z vyzrálých hroznů. Právě při dozrávání se v hroznech tvoří největší množství aromatických látek, připomínající například lipový květ. [4] Ryzlink je schopen vytvořit suchá vína i sladká dezertní vína. Příznačná je pro Ryzlink ovocná nebo květinová chuť a vůně. Vína Ryzlinku mají zelenožlutou barvu, čím vyzrálejší, tím zlatavější odstíny vína. Hrozny jsou malé až střední zelenožluté barvy. [11]

3. 3. 2 Modré odrůdy

Cabernet Sauvignon

Cabernet Sauvignon je červeným protějškem královského Chardonnay. Tato odrůda pochází z Francie, z Bordeaux. [11] Stejně jako Chardonnay, i Cabernet Sauvignon se snadno přizpůsobuje různým půdám a podnebím. Tato odrůda však poskytuje mnohem méně hroznů. Nejlépe reaguje Cabernet Sauvignon na stárnutí v dubových sudech. [2]

Cabernet Sauvignon jsou plná a aromatická vína s vůní černého rybízu, třesní, ostružin, tabáku či cedrového dřeva. Víno má tmavou až granátovou barvu, která při zrání tmavne. [9] Cabernet Sauvignon je široce rozšířen, daří se mu především v USA, Francii, Austrálii a Argentině. [11]

Pinot noir

Odrůda Pinot noir (Rulandské modré) se pěstuje obtížněji a stejně tak je obtížnější víno z této odrůdy vyrobit. Rulandské modré je mnohem vybíravější, pokud jde o místo, vyžaduje správné počasí a půdu s obsahem vápence. Je také mnohem náchylnější k chorobám vína než ostatní odrůdy. Kromě Burgundska, odkud pochází, se pěstuje také v Kalifornii, Oregonu, Austrálii a na Novém Zélandu. Tato odrůda může tvořit prvotřídní červená vína, ale je také ceněná při výrobě šumivých vín. [2]

Rulandské má tenkou slupku, díky tomu jde o lehčí vína než je třeba Cabernet Sauvignon, kyseliny jsou jemné, méně jsou zastoupeny také třísloviny. Mladé víno má aroma podobné červenému ovoci – maliny, jahody, třešně. Zralá vína se projevují jako švestková povidla, káva či příchut' odleželého masa. [2]

3. 4 Historie pěstování vinné révy

Přesné místo a doba, kdy bylo víno poprvé vyrobeno, je obtížné určit. Archeologové uznávají hromadění hroznových jadérek jako důkaz či alespoň pravděpodobnost výroby vína. [15]

Existuje spousta legend a pověstí o původu vína. Jedna říká, že bylo víno objeveno za dob perského krále Janshee-eda. Jeho milenka trpěla nespavostí a migrénou, a proto chtěla spáchat sebevraždu vypitím zkvašeného nápoje z hroznů. Namísto smrti jí nápoj pomohl od migrény a nespavosti. Poté byla zkvašená šťáva prohlášena za královskou medicínu. Od té doby bylo víno používáno jako lék na různé choroby. [16]

Nejstarší jaderka z hroznů byla nalezena v Gruzii, jejich stáří bylo otestováno karbonovou metodou a bylo dokázáno, že spadají do období 7000-5000 let př. n. l. [15] Všeobecně jsou za oblasti spojené s počátky pěstování vína považovány právě oblasti okolo Kaspického moře, odkud se šířilo do Malé Asie, Íránu, Afganistánu, Číny a Indie. Postupem času se pěstování vinné révy rozšířilo do severní Afriky, později na Balkán a do západní a střední Evropy.

V Egyptě bylo víno známo již 3200 let před Kristem. Důkazem toho jsou hrobky faraonů, kde je znázorněno pěstování vinné révy i získávání šťávy rozdrcením hroznů. Zemřelým se do hrobů dávaly dokonce džbány naplněné vínem, neboť věřili, že víno je darem egyptského boha Osirise. Vinařství rozkvétalo v letech 2720 až 2420 před Kristem, hlavně podél řeky Nilu a v jeho deltě. V káhirském muzeu jsou uloženy

džbány na víno z pálené hlíny popsané hieroglyfy, které lze považovat za předchůdce etikety, byly popsány ročníkem sklizně a byla uvedena i oblast, odkud vína pocházela.

Víno znali i staří Babyloňané, od kterých je dochován zákon z Chamurappiho zákoníku, který určoval, že víno se musí prodávat za úředně stanovenou cenu nebo že se víno nesmí konzumovat během vinobraní. [4] Pěstování révy vinné bylo rozšiřováno Feničany i Řeky na jejich cestách do Afriky či Evropy.

Pro Řeky byl dárcem révy a zakladatel vinařství bůh Dionýsus, který byl prý po svých cestách v Indii uchvácen vinnou révou, že ji přinesl do Řecka. Ve starém Řecku, na Krétě hovoříme již o vyspělém vinařství, které bylo součástí kultury a považovalo se za jednu ze základních životních potřeb. [17]

Od Řeků převzali pěstování vína Římané. Zpočátku pili vína dovážená z Řecka, zvykem bylo pít vína ředěná vodou či s přidavkem koření. [1] Ženám se zpočátku pití vína zakazovalo. V této době se začalo víno také falšovat. Právě díky Římanům víno proniklo do jiných zemí Evropy, do Francie, Španělska, Německa a na naše území. Stejně jako měli Řekové Dionýsose, v Římě měli Bacchuse jako boha vína. [17]

Způsob, kterým se víno vyrábělo ve středověku, zůstal v podstatě nezměněn až do konce 18. století. Za vlády Karla Velikého se vinařství ustálilo, a to hlavně díky mnoha vinařským zákonům. Víno bylo spolu s vlnou považováno za luxusní komoditu a obchod s vínem byl symbolem bohatství. Expanze vinic byla významná v oblastech Německa, a Francie ve 12. století. V 16. století se víno dostalo do Ameriky a později také do jižní Afriky. V 17. století byly vynalezeny skleněné láhve, což zvýšilo cenu vína, neboť v lahvích víno dozrávalo a vytvářelo si svůj buket.

Roku 1863 se objevila mšička révokaz, listy vadly, opadávaly, hrozny nedozrávaly. Většina vinic byla zničena. Imunní byly pouze vinice s písčitou půdou, díky tomu můžeme najít vinice s původní révou v pobřežní oblasti Languedoc, ve Francii. Americká odrůda révy vinné byla odolná vůči mšičce révokazu, přistoupilo se tedy ke štěpování. Francouzská réva byla štěpována na kořenový systém révy americké, která je odolná vůči révokazu. [15]

Právě od roku 1863 až do roku 1945 zažívá vinná réva krizi, po mšičce révokazu, přišla 1. světová válka, která přinesla chudobu. Prohibice a celosvětová krize dramaticky snížily obchod s vínem po celém světě. Druhou vlnu této zkázy přinesla 2. světová válka. Až po roce 1945 začala rekonstrukce vinic. Vinařství v Novém světě začaly prosperovat,

od 70. let začal také stoupat světový obchod s vínem. Počátky společné vinařské politiky byly spjaty s odlišnostmi jednotlivých států. [18]

3. 5 Trh s vínem

Vinařské velmoci se často rozdělují geograficky na tzv. starý a nový svět. Mezi starý svět řadíme evropské státy, např. Itálii, Francii, Španělsko, Portugalsko, Rakousko, Německo,...Tzv. nový svět jsou státy, které byly kolonizovány Evropany, např. USA, Austrálie, Nový Zéland, Argentina, Chile, JAR, Čína. [19]

Zatímco před pár lety byl poznat rozdíl mezi víny ze Starého a Nového světa. Víno z Nového světa se vyznačuje bohatou a plnější ovocnou vůní a chutí, která odráží vinice teplého klimatu. Z tohoto důvodu takové víno obsahuje také větší obsah alkoholu. Typický příklad vína ze Starého světa by bylo víno daleko jemnější se složitější vůní, obsahující bylinné a květinové složky, a vícerozměrnou chutí. Díky rozvinutým technologiím a faktu, že se vinaři z Nového světa učí u svých evropských kolegů, se chuťové rozdíly mezi víny ze Starého a Nového světa stále více stírají. [20]

Francie je považována za největšího konzumenta vína, spotřeba Ameriky a Číny však významně rostou. [21] Na začátku roku 2014 Čína překonala Francii i Itálii a stala se největším světovým konzumentem červeného vína. Přibližně 80% zde spotřebovávaného vína se vyrábí lokálně, to řadí Čínu na páté místo v produkci, za Francii, Itálii, USA a Španělsko. [22]

3. 5. 1 Postavení tradičních evropských producentů

Evropská unie je světovou jedničkou na trhu s vínem. Roční produkce vína se pohybuje kolem 175 mil. hl, nalézá se zde 45% všech světových vinic a podíl na světové výrobě a spotřebě je asi 57%. Víno se nepěstuje na celém území Evropské unie a to zejména vzhledem k rozdílnosti klimatických podmínek. Nejseverněji položené vinice se nachází v Lucembursku, Rakousku a Německu. Podíl těchto zemí na produkci je však minimální. K velmocím patří Francie, Itálie a Španělsko. [23] Na tyto velmoci připadá skoro polovina celosvětové produkce.

Francie

Francouzské víno je považováno za nejlepší na světě. Víno je ročně stáčeno až do 8 bilionů lahví. Pro výrobu vína se ve Francii používají zejména odrůdy Pinot Noir, Chardonnay, Cabernet Sauvignon nebo Merlot. Mezi známé oblasti pěstující vinnou révu patří Alsasko, Bordeaux, Burgundsko, Champagne, Francouzský jihozápad, Languedoc Roussillon, údolí řeky Rhôny a Loiry a Savojsko. [24]

Výroba vína má ve Francii bohatou tradici, svědčí o tom i fakt, že francouzští vinaři měli velký přínos při budování moderního vinařství v celé řadě států. Ve zmíněných hlavních vinařských oblastech se produkuje široký sortiment červených, bílých i růžových vín různých jakostí. [1]

Od roku 1935 se ve Francii používá rozdělení vín do čtyř základních kategorií. Nejvyšší klasifikace kvality (AOC) pokrývá zhruba 40% produkce. Označení AOC zaručuje, že bylo víno vyrobeno v uvedené oblasti v souladu se stanovenými předpisy, které určují hranici místa původu, styl vína, povolené odrůdy či minimální přípustný obsah alkoholu. Další klasifikační úroveň (VDQS³) pokrývá pouze 1% vín a jsou to taková vína, u nichž je očekáván status předchozí, tedy AOC. Další skupinou jsou regionální vína (Vins de Pays), které pokrývají 27% produkce. Regionální vína pocházejí ze stanovené oblasti, ale nespĺňují všechny předpisy pro označení AOC nebo VDQS. Nejnižší kategorie jsou stolní vína (Vin de Table), která mohou pocházet ze všech regionů, na etiketě nenajdeme přesné místo původu či odrůdu. Jedná se o běžná vína, která se nehodí k uskladnění. [25]

Itálie

Itálie se řadí k největším světovým producentům vín na světě. Vinařství v Itálii má tradici dlouhou přes tři tisíce let. Víno se pěstuje takřka na celém území Itálie, od Alp až po jih Sicílie. Velká rozmanitost a rozdílné klimatické podmínky v různých částech země dovolují vinařům vyrábět takřka všechny druhy vína. [26] Významné oblasti zahrnují Piemonte, Veneto, Friuli, Toscana, Umbria a Puglia.

Itálie je hned za Francií druhý největší producent vína. Za nejznámější odrůdy révy vinné, kterých je v Itálii zhruba 2000 druhů, jsou považovány Sangiovese, Nebbiolo, Barbera, Moscato, Pinot grigio, Chardonnay a Trebbiano. Červená vína tvoří dvě třetiny

³ Vin D elimit e de Qualité Supérieure

veškeré produkce. [27] Už od roku 1963 se vláda snaží o zkvalitnění technologií, vinic i samotného vína. Po prvních neúspěšných pokusech o srovnání nepřehledné škály místních vín se koncem 20. století objevila nová klasifikace vín, která se po různých úpravách používá dodnes a je uvedena v tabulce 1.

Tabulka 1 Klasifikace vín v Itálii

DOCG (Denominazione di Origine Controllata Garantita)	- Nejvyšší stupeň kvality - špičková a nejkvalitnější vína
DOC (Denominazione di Origine Controllata) ⁴	- U těchto vín je kontrolován původ, výnos, doba zrání, technologie a kvalita - průměrná až vysoce kvalitní vína
IGT (Indicazione Geografica Tipica)	- vína místní
VDT (Vino Di Tavola)	- stolní vína, základní kategorie

Zdroj: [27]

Španělsko

Španělsko patří mezi nejhornatější země Evropy. Vyšší nadmořská výška a teplotní rozdíly mezi dnem a nocí mají pozitivní vliv na kvalitu hroznů. Nejteplejší oblastí je Andalusie, kde má výroba vína tradici starou 2500 let a nachází se zde nejstarší vinohrady v Evropě. Stejně tak najdeme vinohrady v chladné Galicii, odkud pocházejí suchá bílá vína. [28]

Španělsko má největší výměru vinic a patří mezi největší producenty vína. Vína se zde hodnotí podobně jako ve Francii. Od roku 2002 používají ve Španělsku dvě kategorie označení původu, ty víno deklarují jako produkt pocházející z určité oblasti a zaručují kvalitu. Nejčastěji se můžeme setkat s označením DO⁵(Denominación de Origen). Vyšší kategorií vín je označení D. O. Ca (Denominación de Origen Calificada). [4]

Nejdůležitějšími oblastmi ve Španělsku jsou Rioja, Navarra, Catalonia, Jerez, Cava, Ribera del Duero, La Mancha, Vadepenas, Valencia a Motilla. [4]

Dále se vína značí podle kategorie zrání. Za nejlepší vína jsou považovány ty s etiketou Reserva nebo Gran Reserva. Jsou to vybraná červená vína z nejlepší ročníků. Vína s označením Reserva zrají 12 měsíců v dubových sudech a pak dále v lahvi. Vína označená jako Gran Reserva zrají minimálně 24 měsíců v dubovém sudu a několik let

⁴ obdoba francouzského označení AOC

⁵ obdoba francouzského označení AOC a italského DOC

v láhvi. Obsahují vyšší podíl třísloviny, jsou to vína těžší a hodí se k dlouhodobému uložení. [1]

3. 5. 2 Postavení „třetího světa“

V zemích tzv. Nového světa se pěstují odrůdy, které pocházejí z Evropy. Původní odrůdy révy, které se v Americe, Africe či Austrálii vyskytovaly před tím, než tam dorazili Evropané, se k výrobě vína nehodí. Dnes se zde pěstují odrůdy evropské révy vinné (*Vitis vinifera*). [26] Klíčovými výrobci jsou Argentina, Austrálie, Chile a JAR, kteří představují skoro 19% podíl na globální produkci vína.

Austrálie

Vinná réva se do Austrálie dostala společně s transporty trestanců v roce 1788. V roce 1850 byly přivezeny sazenice z Francie a Španělska a začala vinařská éra tohoto kontinentu. Hlavní rozvoj však přišel až po 2. světové válce. Australská vína si postupně vybojovala cestu do celého světa a dnes úspěšně soupeří s víny z klasických evropských zemí. [27]

Mezi vinařské oblasti v Austrálii patří Jižní Austrálie, Nový Jižní Wales, Victoria a Západní Austrálie. Největší oblastí je Nový Jižní Wales s rozlohou 9 000 ha a Jižní Austrálie s rozlohou 27 000 ha. Většina oblastí je z důvodu velkého sucha zavlažována. Proto řada výrobců redukuje své produkce. V důsledku rozdílných půdních i klimatických podmínek se zde objevují rozdíly v charakteru vína. [1]

Mezi hlavní pěstované odrůdy patří Chardonnay, Shiraz, Cabernet Sauvignon, Sémillon, Sauvignon Blanc, Chenin Blanc, Ruby Cabernet, Pinot Noir a Verdelho. Zmíněný Shiraz je nejtypičtější odrůdou Austrálie. I když Austrálie nemá jednotný apelační systém, na všech vinětech najdeme jasné a přehledné značení původu. Vinařství je v Austrálii nejrychleji se rozvíjícím odvětvím zemědělství s ročním obratem cca 4 miliardy dolarů. Většina vína se vyváží do anglicky hovořících zemí do Velké Británie, Spojených států amerických, na Nový Zéland, do Kanady. Významným exportním partnerem je také Německo. [29]

Nový Zéland

Nový Zéland se dělí na severní a jižní ostrov s množstvím malým ostrovů. Nejznámější vinařské oblasti se nacházejí na jižním ostrově, kde se nachází i hlavní region Marlborough. Vinařství se zde začalo rozvíjet v sedmdesátých letech a od devadesátých let minulého století patří novozélandský trh mezi nejdynamičtější na světě. V nejznámějších podoblastech jako je Claudy Bay, Hawkes Bay či Gisborne se pěstují klasické francouzské odrůdy (Riesling, Müller Thurgau, Merlot, Chardonnay, Cabernet Sauvignon a Pinot Noir). Nejvýznamnější odrůdou, která se pěstuje výhradně, je Sauvignon Blanc. Nový Zéland je největším producentem této odrůdy na světě. Na Novém Zélandu je přes 29 000 hektarů vinic, které běžně produkují přes 200 milionů litrů vína. [29] Prostředí pro pěstování vína je obecně chladnější než např. ve Francii, ale tyto podmínky vyrovnává přítomnost Tichého oceánu.

Argentina

Do Argentiny se vinná réva dostala v polovině šestnáctého století. Převážná část vinice leží na úpatí And, kde vinná réva dozrává ve výškách přes 1000 m nad mořem v podmínkách kontinentálního klimatu, kdy teploty dosahují ve dne až 30°C a v noci klesají blízko bodu mrazu. [1] Jedná se také o velice suchý region a je silně závislý na zavlažování. Vinohrady jsou uměle zavlažovány tajícím sněhem z hor. V tomto prostředí hrozny dokonale vyžívají a mají vysoký obsah cukru. [2]

Největší vinařskou oblastí je v Argentině Mendoza a Rio Negro. Dalšími oblastmi jsou La Rioja, Salta a San Juan. Vyrábějí se zde hlavně červená vína z odrůd Malbec, Cabernet Sauvignon, Pinot noir a Syrah. Odrůda Malbec je vůbec nejtypičtější odrůdou Argentiny. Bílům vínům dominují odrůdy Chenin blanc, Ryzlink Rýnský, Chardonnay. V oblasti Mendoza se vyrábí asi tři čtvrtiny veškerého argentinského vína. [1]

Chile

Stejně jako v Argentině i v Chile zakládali vinice španělští dobyvatelé. Vinařství má zde docela dlouhou tradici, datuje se přibližně od 16. století. Velký rozmach nastal v 18. století, kdy byly přivezeny nejpopulárnější odrůdy z evropského kontinentu. [30]

Dnes je Chile vinařskou velmocí. Kvalitu vína ovlivnily především mohutné investice. Réva se pěstuje kolem tichomořského pobřeží. Podmínky pro pěstování vína

jsou tu stejně drsné jako v Argentině, díky teplotním rozdílům mezi dnem a nocí se zadržuje kyseliny v hroznu a tím vína získávají plnost i elegantní ovocnou chuť. Nejvýznamnější vinařskou oblastí Chile je Centrální údolí a údolí Maipo. Dalšími vinařskými regiony jsou Atacama, Cuquimbo, Aconcagua a Jižní Chile.

Nejdůležitější chilskou odrůdou je Cabernet Sauvignon. Právě díky ní dosáhlo Chile uznání jako vinařský stát. Dále je velmi důležitou odrůdou Merlot. [2]

Spojené státy americké

Vinařství ve Spojených státech amerických začalo mnohem později než v Evropě. První průkopníci, většinou kolonisté z Francie a Itálie, začali s pěstováním vinné révy v Kalifornii ve druhé polovině 19. století. V období prohibice⁶ vinařství ustoupilo ze svého rozvoje. Obrovský rozvoj začal na počátku sedmdesátých let minulého století a trvá do dnes. Kalifornie se tak postupně stala jednou ze světově dominantních vinařských oblastí. Tento region dále můžeme rozdělit na oblast Coastal, Central Valley a Napa Valley. Kalifornie nabízí velkou rozmanitost. Oblast Central Valley patří k nejslunnějším vinařským regionům na světě. Nejznámější kalifornskou oblastí je údolí Napa Valley, z kterého pocházejí nejlepší kalifornská vína. [27]

Z Kalifornie pochází 90% lahví amerického vína. Stejně jako většina mimoevropských vinařských regionů i Kalifornie pěstuje vesměs francouzské odrůdy. Spojené státy americké zastupuje Chardonnay, Cabernet Sauvignon, Merlot, Rulandské modré nebo Sauvignon blanc. [2]

Jihoafrická republika

Jižní Afrika je módní vinařskou oblastí, ve které vzrůstá jak počet vinic, tak věhlas místních vín. Výrobu začali v 17. století holandští usedlíci. Většina vinařství je soustředěna kolem Kapského Města. Nejvýznamnějšími oblastmi jsou Stellenbosch, ve které sídlí nejslavnější vinařství, Paarl, Constantia, Robertson, Worcester a Tulbagh.

Jižní Afrika má příznivé podnebí pro produkci bohatých červených vín, přesto je většina vinic osázena bílými odrůdami. [2] Mezi hlavní pěstované odrůdy se řadí Chenin Blanc, Sauvignon Blanc, Cabernet Sauvignon, Shiraz a Pinot Noir. Typickou místní pěstovanou odrůdou je pak Pinotage, která vznikla zkřížením burgundské odrůdy Pinot Noir a odrůdy Cinsault, neboli Hermitage. [31]

⁶ 1918-1933

3. 6 Čínská lidová republika

Oficiálním názvem země je Čínská lidová republika (Zhonghua Renmin Gongheguo), zkráceně Čína. Státním zřízením je Čína republika. Čína je třetí největší zemí světa (po Kanadě a Rusku). Země má rozlohu 9 597 000 km². Rozkládá se ve východní a střední části asijského kontinentu na západním pobřeží Tichého oceánu. Sousedními státy jsou Afghánistán, Bhútán, Myanmar, Indie, Kazachstán, KLR, Kyrgyzstán, Laos, Mongolsko, Nepál, Pákistán, Rusko, Tádžikistán a Vietnam. [32]

3. 6. 1 Administrativní členění země

ČLR má v celkem 32 správních jednotek, spravovaných ústřední vládou. Z toho je 22 provincií, 5 autonomních oblastí a 4 municipality⁷ (Beijing, Shanghai, Tianjin, Chongqing). Součástí ČLR jsou 2 zvláštní administrativní oblasti (Hong Kong, Macao), které mají vlastní vlády, právní systémy i ústavní dokumenty, avšak v otázce zahraniční politiky a obrany podléhají ústřední vládě. Provincie (autonomní oblasti) se dále dělí na prefektury (autonomní prefektury) a okresy (autonomní okresy), okresy jsou pak děleny na městské oblasti a města. Formálně je za provincii Číny pokládán i nezávisle spravovaný ostrov Taiwan, proto se oficiálně uvádí počet provincií 23. [33]

Tabulka 2 Administrativní členění země

Hlavní město:	Peking (20, 2 mil. obyvatel)
Provincie (23):	Anhui, Fujian, Gansu, Guangdong, Guizhou, Hainan, Hebei, Heilongjiang, Henan, Hubei, Hunan, Jiangsu, Jiangxi, Jilin, Liaoning, Qinghai, Shaanxi, Shandong, Shanxi, Sichuan, Yunnan, Zhejiang, Taiwan
Autonomní oblasti (5):	Guangxi, Nei Mongol, Ningxia, Xinjiang Uygur, Xizang (Tibet)
Municipality (4):	Beijing, Shanghai, Tianjin, Chongqing
Zvláštní administrativní oblasti (2):	Hong Kong, Macao

Zdroj: vlastní zpracování dle [33]

⁷ samosprávná města

3. 6. 2 Počet obyvatel a demografické složení

V ČLR žije celkem 1,363 miliardy obyvatel⁸ (tj. jedna pětina světové populace). Počet obyvatel má vzrůstající tendenci, oproti roku 2012 se zvýšil o přibližně 9 milionů. Na jednom km² žije v Číně cca 141,5 obyvatel. Dle odhadů⁹ bude mít Čína v roce 2050 1,415 miliardy obyvatel.

Tabulka 3 Počet obyvatel a demografické složení

Podíl ekonomicky činného obyvatelstva	767,04 mil.	
Čistý roční přírůstek obyvatelstva	0,495%	
Porodnost	1,21%	
Úmrtnost	0,715%	
Demografické složení obyvatelstva:	0 – 14 let	16,5%
	15 – 59 let	69,2%
	nad 60 let	14,3%
Podíl městského a venkovského obyvatelstva:	městské obyvatelstvo	52,6%
	venkovské obyvatelstvo	47,4%
Podíl obyvatel dle pohlaví:	Muži	51,3%
	Ženy	48,7%

Zdroj: vlastní zpracování dle [33]

3. 6. 3 Národnostní složení

- Chanové (Han, etničtí Číňané) 91,5 %
- 55 dalších národností 8,5 %

Mezi další národnosti patří např. Mandžouvé, Mongolové, Tibetané, Ujgurové.

3. 6. 4 Náboženské složení

- buddhismus
- taoismus
- islám
- křesťanství [33]

⁸ Údaj z roku 2012 (Národní statistický úřad ČLR)

⁹ FAOSTAT

3. 6. 5 Měna

1 Renminbi/CNY (yuan, jüan) = 10 jiao = 100 fen

1 USD = 6,15 CNY

Oficiální platidlem v Čínské lidové republice je čínský jüan (renminbi), který je vydáván Čínskou lidovou bankou. Renminbi je oficiální název měny, který v překladu znamená měna lidu. Jüan je název jednotky měny Renminbi. Oficiální zkratkou měny je CNY, často je používána zkratka RMB. [32] Při platbách v ČLR je používána pouze místní měna, ve směnárnách a hotelech je směna i zpětná výměna hlavních cizích měn většinou bezproblémová. [33]

„Podle posledního reportu poskytovatele platebních služeb SWIFT (Society for Worldwide Interbank Financial Telecommunication) je čínská měna na druhém místě ve světovém obchodě s tržním podílem 8,66% v porovnání s rokem 2012, kdy se jednalo o zhruba 2% a tehdy čtvrtou světovou příčku. Největšími používateli juanu jsou pak kromě Číny samotné dále Hong Kong, Singapur, Německo a Austrálie. Na prvním místě americký dolar s podílem 81,08% a třetí euro s 6,64% podílem na světovém obchodu.“ [34]

3. 6. 6 Postavení Číny ve světové ekonomice

Čína disponuje obrovským přírodním, lidským i ekonomickým potenciálem. [35] Během posledních dvaceti pěti let se změnila z centrálně plánované na obchodně a mezinárodně orientovanou ekonomiku. [36]

Za obratem čínské ekonomiky stály reformy iniciované čínským vicepremiérem Teng Siao-pchingem. V roce 1978 byl vládnoucí Komunistickou stranou schválen program čtyř modernizací. Provedené reformy vedly ke zlepšení životní úrovně obyvatelstva a především otevření se světu – otevření se zahraničnímu obchodu, technice a investicím. [35] Program čtyř modernizací se týkal změn v průmyslu, zemědělství, ve vědě, technice a armádě. Reforma zemědělství byla pro ekonomiku klíčová. Byla provedena dekolktivizace, kdy byl systém komun nahrazen tzv. systémem „aktivní odpovědnosti domácností.“ [37]

Následovala reforma průmyslu. Státní podniky začaly využívat přebytečné výrobní kapacity. Z toho důvodu existoval duální cenový systém, kde byly regulovány pouze ceny vstupů a výstupů plánované produkce. Ceny vstupů a výstupů produkce pro trh

nepodléhaly státní regulaci, a tak podniky mohly vytvářet zisk. Váha této produkce se postupně zvyšovala a tím se zvyšoval význam tržní síly. Duální systém se postupně vytrácel. Program modernizace vědy a techniky souvisel s přílivem zahraničních technologií a know-how, což zajistilo rychlejší adaptaci čínských podniků ve světové konkurenci. Poslední z reforem byla modernizace armády. Hlavními úkoly bylo budování sil rychlého nasazení, nákupy nových zbraní, informačních a logistických systémů. [35]

V průběhu přechodu ze striktně plánované ekonomiky na ekonomiku tržní prošla země dramatickým vývojem, jaký u jiné země nenajdeme. Během této doby se vytvářely nové a jedinečné možnosti spolupráce, obchodu a investic. Začaly vznikat první soukromé firmy, vyrábějící nejdříve jednoduché produkty. Ze začátku měla Čína omezené zdroje na nákup technologií ze zahraničí, ale měla levné pracovní síly. Využitím této síly se Čína zaměřila na výrobu výrobků pro vývoz, zejména se jednalo o boty, textil a jiné jednoduché zboží. [38]

V roce 2009 postihla světová hospodářská krize i Čínu a zpomalila tak po mnoha letech poptávku po čínském vývozu. Avšak v roce 2010 překonala Čína ostatní ekonomiky růstem HDP na úrovni 10%. [39]

V současné době je Čína považována za druhou nejsilnější ekonomiku světa hned za Spojenými státy americkými. I přes silnou ekonomiku zůstává Čína dále rozvojovou zemí z pohledu příjmu na obyvatele za rok. Z oficiálních údajů vyplývá, že přes 100 miliónů lidí žije pod hranicí chudoby. [40] Do této kategorie patří lidé, kteří si vydělají méně než 1,25 dolaru denně (přibližně 25,5 Kč¹⁰). [41]

Jak už bylo zmíněno, cílem reforem bylo otevření se světu. Za deset let od zavedení tržní ekonomiky, tedy v roce 1988, byl obrat čínského zahraničního obchodu pětinasobný. Čína se postupně začala orientovat na rozvoj mechanické a elektronické výroby. [38]

Zpráva Českého statistického úřadu z roku 2012 uvádí, že obrat zahraničního obchodu s Čínou vzrostl v období 2005 – 2012 více než třikrát. Čína se tak stala nejvýznamnějším obchodním partnerem České republiky ze států mimo Evropskou unii. Pozice Číny na celkovém českém vývozu je stále nevýznamná. V roce 2012 obsadila Čína 19. místo s podílem 1,1% na celkovém českém vývozu. Naopak je tomu u dovozu,

¹⁰ Dle kurzu ČNB ze dne 24.7. 2014

http://www.cnb.cz/cs/financni_trhy/devizovy_trh/kurzy_devizoveho_trhu/denni_kurz.jsp

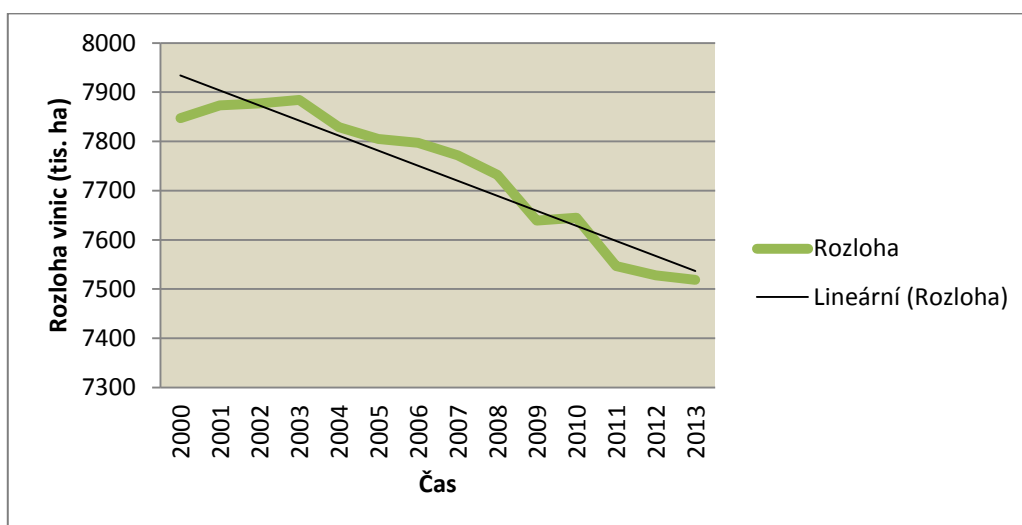
který Čína výrazně ovlivňuje. V roce 2012 byla Čína náš druhý nejvýznamnější obchodní partner (11,1%) po Německu (25,2%). [42] Z pohledu komoditní struktury se v obou případech jedná především o produkty strojírenství, a to stroje a přepravní zařízení, různé průmyslové a tržní výrobky. Mezi hlavní položky exportu do Číny patří části a součásti motorových osobních vozidel, čerpadla, motory, rozvaděče a generátory. Nejčastější dovážené komodity z Číny jsou stroje pro automatické zpracování dat, elektronika (počítače, televizní přijímače, tiskárny a další elektronické zařízení), dále transformátory a elektrické měniče. Do první desítky dovážených položek se dostaly i hračky, kufry, aktovky, brašny, pouzdra, atd. [43]

4 Praktická část

4.1 Rozloha vinic ve světě

Celkový trend rozlohy vinic ve světě je klesající. Od roku 2003, kdy rozloha byla 7884 tisíc hektarů, začíná postupný celosvětový pokles rozlohy vinic, kdy v roce 2013 rozloha vinic byla jen 7519 tis. ha. Na grafu 1 je vidět podrobný vývoj světových vinic v čase.

Graf 1 Rozloha vinic ve světě (tis. ha)

Zdroj: Vlastní zpracování dle OIV

Pokud vezmeme v úvahu období od roku 2000 do roku 2013 podíl vinic se značně změnil. Jak ukazuje tabulka 4, v roce 2000 byl podíl Evropy na celkové rozloze vinic 62,5%, v roce 2013 už jen 55%. Všechny ostatní regiony měly vzrůstající tendenci, nejvíce významnou pak Asie. Podíl Asie se z původních 19,4% v roce 2000 zvýšil na 24% v roce 2013.

Tabulka 4 Podíl na světových vinicích (v %)

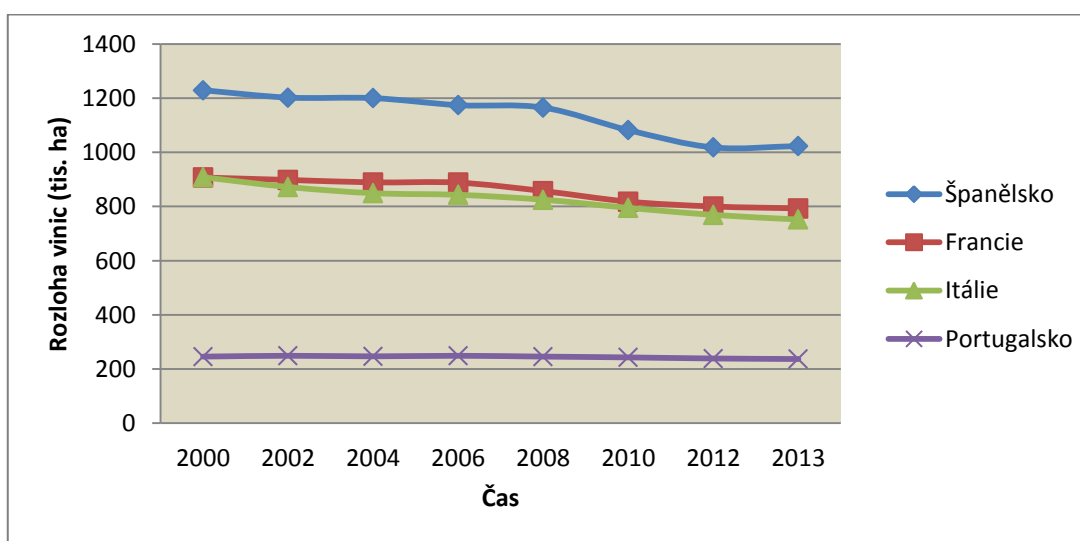
Světadíl	2000	2013
Evropa	62.5	55
Asie	19.4	24
Amerika	12	13
Afrika	4.1	5
Oceánie	2	3

Zdroj: Vlastní zpracování dle OIV

Evropský pokles je pak více názorný na následujícím grafu 2. Od roku 2000 do roku 2013 se plocha vinic v Portugalsku snížila o 2%. Tradiční producenti hlásí ještě daleko významnější pokles, Itálie o 15%, Francie o 11% a ve Španělsku je to pokles o 16%. Pokles plochy vinic v Evropě byl však cílem Evropské unie, která se potýkala s nadprodukcí. Evropská unie dotovala výrobu lihu z této nadprodukce.

Vzhledem ke klesající prodejnosti evropských vín a zvýšenému dovozu vín z nového světa Evropská unie přistoupila k reformě evropského vinařství a zejména se přistoupilo ke klučení vinic za finanční náhradu. Klučení vinic je v podstatě zrušení vinice a přeměna na ornou půdu. Kromě toho platí v Evropské unii zákaz zakládání nových vinic. Mezi lety 2008 až 2011 se celková plocha vinic snížila o 262 tis. ha. Během tří let bylo takto vyklučeno 175 tisíc ha vinic.

Graf 2 Vývoj rozlohy vinic – Starý svět (v tis. ha)

Zdroj: Vlastní zpracování dle OIV

Přesný žebříček států dle rozlohy vinic za rok 2013 je uveden v tabulce 5. Státům s největší plochou vinic na světě vévodí dle údajů z roku 2013 Španělsko s plochou vinic o rozloze 1023 tis. ha. Na druhém místě je Francie (793 tis. ha) a na třetím místě Itálie s rozlohou vinic 752 tis. ha. První trojice a zástupci typických vinařských velmocí prodělaly v posledních letech značný úbytek vinic, jak bylo viditelné na grafu výše. Čína se umístila hned za tradiční evropskou trojicí, následována Tureckem a Spojenými státy americkými.

Tabulka 5 Státy s největší rozlohou vinic, 2013 (tis. ha)

Pořadí	Země	Rozloha
1.	Španělsko	1023
2.	Francie	793
3.	Itálie	752
4.	Čína	680
5.	Turecko	504
6.	USA	407
7.	Portugalsko	237
8.	Irán	237
9.	Argentina	221
10.	Chile	205

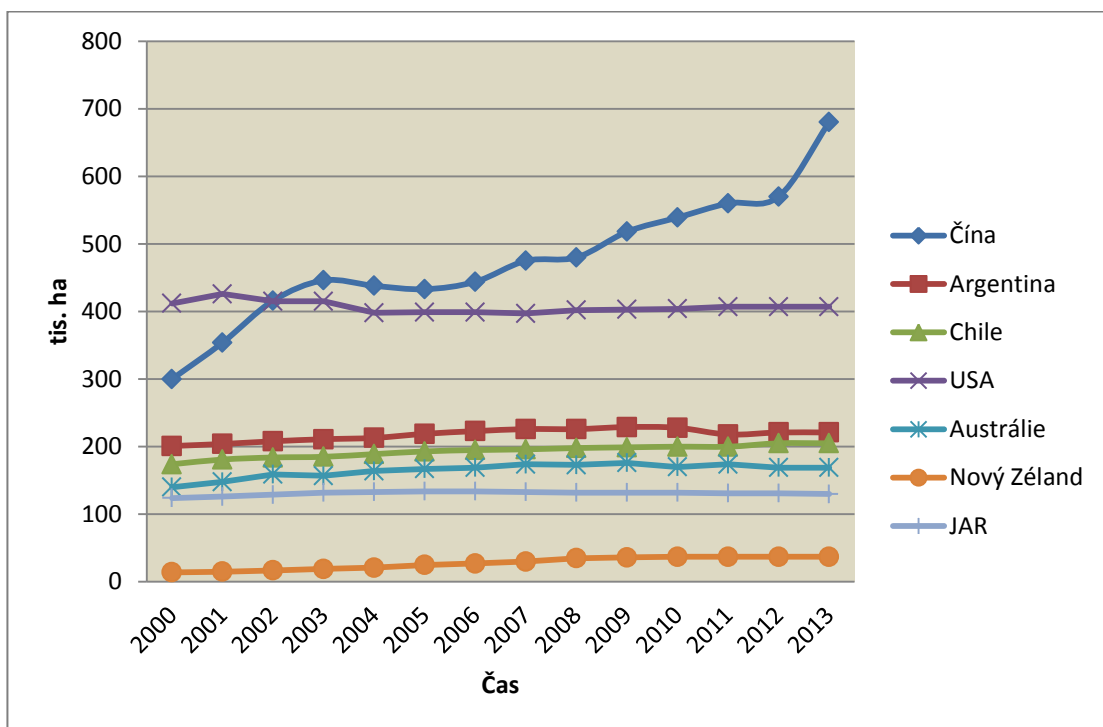
Zdroj: Vlastní zpracování dle OIV

Plochy vinic Nového světa vykazují téměř u všech zástupců navýšení za sledované období. U Číny je vidět nejvíce vzrůstající tempo. Od roku 2000, kdy plocha vinic byla 300 tisíc hektarů, se za sledované období, tedy do roku 2013, zvýšila plocha vinic až na 680 tisíc hektarů, což v procentech představuje 126% navýšení.

Spojené státy americké vykazují stabilní vývoj s menšími výkyvy. Vrcholu dosáhly v roce 2001, kdy plocha vinic byla 426 tis. ha. Hodnota z roku 2013 byla 407 tis. ha, v průměru se však plocha vinic pohybuje kolem 406 tis. ha. Plochy vinic v Argentině se od roku 2000 do roku 2013 zvýšily o 10%, vinice v Chile o 17% a v Jihoafrické republice o 5%.

Procentuálně větší nárůst než Čína (126%) zaznamenal Nový Zéland, který z původních 14 tis. ha vinic v roce 2000 vzrostl na 37 tis. ha. v roce 2013, což znamená nárůst o 164%. Jedná se samozřejmě o procentní navýšení, co do rozlohy vinic se Nový Zéland umísťuje daleko za ostatními, kdežto Čína je na 4. místě za rok 2013. Podrobný vývoj rozlohy vinic nového světa zobrazuje následující graf 3.

Graf 3 Vývoj rozlohy vinic – Nový svět (v tis. ha)

Zdroj: vlastní zpracování dle OIV

4. 2 Produkce hroznů a vína

Při hodnocení mezinárodního trhu s vínem sledujeme jednak produkci hroznů jako plodiny, která se používá na výrobu vína, stolních hroznů pro přímou spotřebu a rozinek. A dále se sleduje produkce vína jako zpracované plodiny. Největší producenti hroznů nejsou tedy zároveň největšími producenty vína. Produkce hroznů dosáhla v roce 2012 celosvětově přes 67 milionů tun. Ve stejném roce byla produkce vína 26,4 milionů tun, což je přibližně 45% produkce hroznů použité na výrobu vína.

Největší producenty hroznů ukazuje následující tabulka 6. Zatímco v roce 2002 měli producenti z tzv. „starého světa“ významné podíly na produkci, v roce 2012 první příčky obsadily zástupci tzv. „nového světa“. U Francie a Itálie je vidět postupný pokles produkce. Produkce hroznů Itálie dosáhla v roce 2002 7,39 mil tun a kromě roku 2004 potvrzuje klesající trend. V roce 2012 byla její produkce 5,82 mil tun, což je 22% pokles za desetileté období. Z tehdejší jedničky v produkci se v roce 2012 dostala až na třetí místo.

Tabulka 6 Produkce hroznů v mil. tun 2002-2012

Stát	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Čína	4.48	5.18	5.67	5.79	6.27	6.70	7.15	7.94	8.55	9.07	9.60
USA	6.66	5.89	5.66	7.09	5.76	6.40	6.64	6.63	6.78	6.76	6.66
Itálie	7.39	7.48	8.69	8.55	8.33	7.39	7.79	8.24	7.79	7.44	5.82
Francie	6.85	6.31	7.56	6.79	6.78	6.02	6.02	6.10	5.79	6.59	5.34
Španělsko	5.93	7.24	7.06	6.06	6.60	5.96	5.95	5.54	6.11	5.81	5.24
Turecko	3.50	3.60	3.50	3.85	4.00	3.61	3.92	4.26	4.26	4.30	4.28
Chile	1.75	1.99	1.90	2.25	2.30	2.35	2.40	2.60	2.90	3.15	3.20
Argentina	2.28	2.34	2.65	2.83	2.88	3.09	2.82	2.18	2.62	2.89	2.80
Irán	2.70	2.80	2.80	2.96	2.50	2.00	2.26	2.31	2.26	2.11	2.15
JAR	1.52	1.66	1.76	1.68	1.76	1.81	1.87	1.75	1.74	1.68	1.84

Zdroj: vlastní zpracování dle FAO

Do první desítky producentů hroznů se dostaly i státy, které nepovažujeme za producenty vína. Jedná se například o Turecko či Irán. Jejich produkce hroznů směřuje na výrobu rozinek či k přímé konzumaci a na vývoz. Produkce hroznů v USA si drží průměr 6,5 milionu tun¹¹ bez větších výkyvů. Zajímavý je však vývoj Číny, ta je podle dat z roku 2012 největším producentem hroznů s 9,6 miliony tun. Pokud budeme považovat rok 2002 za základní, za 10 let je to nárůst produkce o 114%.

Neznamená to však, že by Čína byla zároveň i největší producentem vína, jak dokazuje tabulka 7, kde je znázorněno 10 největších producentů vína dle FAO. Zde Čína za rok 2012 zaujímá 5. pozici s celkovými 1.7 miliony tun. To znamená, že přes 80% produkce hroznů v Číně v roce 2012 směřovalo k jinému účelu než výroba vína.

Tabulka 7 Produkce vína v mil. tunách 2002-2012

Stát	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Francie	5.0	4.7	5.9	5.3	5.3	4.7	4.3	4.7	4.5	5.1	5.3
Itálie	4.5	4.4	5.3	5.1	5.0	4.3	4.6	4.6	4.6	4.7	4.1
Španělsko	3.5	4.2	4.3	3.6	3.9	3.5	3.7	3.3	3.6	3.3	3.2
USA	2.3	2.4	2.5	2.9	2.4	2.5	2.5	2.7	2.7	2.8	2.8
Argentina	1.3	1.3	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.2	1.6	1.5	1.2
Austrálie	1.2	1.1	1.5	1.4	1.4	1.0	1.2	1.1	1.1	1.1	1.2
Čína	1.1	1.2	1.3	1.4	1.4	1.5	1.5	1.6	1.6	1.6	1.7
Německo	1.0	0.8	1.0	0.9	0.9	1.0	1.0	0.9	0.7	0.9	0.5
Portugalsko	0.8	0.7	0.7	0.7	0.7	0.6	0.5	0.6	0.7	0.5	0.6
JAR	0.7	0.9	0.9	0.8	0.9	1.0	1.0	1.0	0.9	1.0	1.0

Zdroj: vlastní zpracování dle FAO

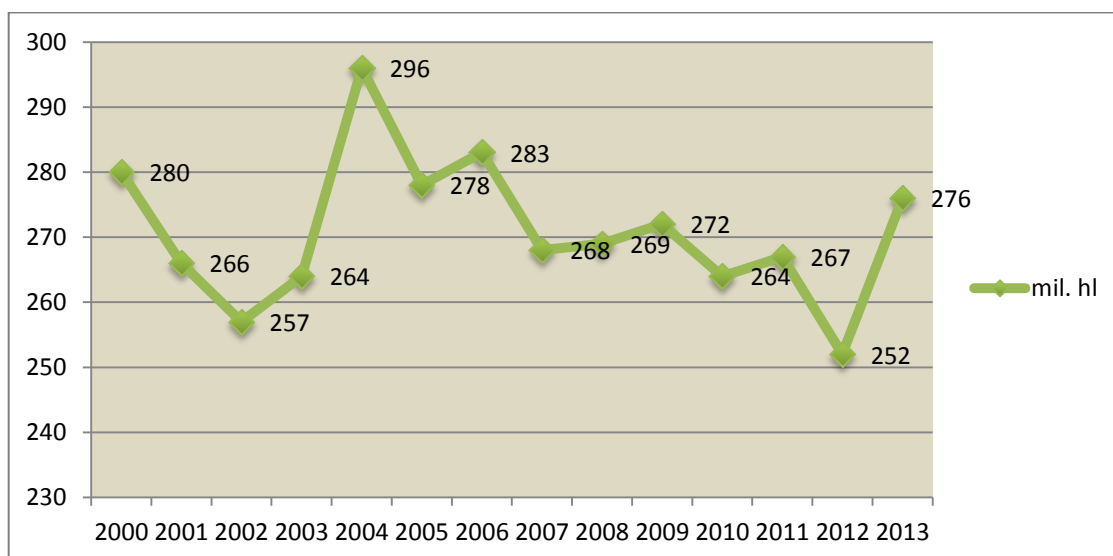
¹¹ aritmetický průměr za období 2002-2012

První příčky v produkci vína obsazují tradičně evropští producenti, Francie, Itálie a Španělsko, následování Spojenými státy americkými, Argentinou a Austrálií. V produkci vína za rok 2012 je na prvním místě Francie s 5.3 miliony tun vína, přitom produkce hroznů za stejný rok představuje 5.34 miliony tun. Z toho vyplývá, že Francie stejně tak jako ostatní evropské státy, na rozdíl od států „nového světa“ pěstují hrozny především a výhradně na produkci vína a stolní hrozny dovážejí ze zemí s obrovskými přebytky, např. z Číny, která je dlouhodobě na vrcholu v produkci stolních hroznů, následovaná Indií, Tureckem, Iránem a Itálií. Produkce i spotřeba stolních hroznů má navíc vzrůstající tempo.

Asie je celkově největší producent stolních hroznů (62% celkové světové produkce). Co se týče spotřeby, 60% veškeré produkce je spotřebováno v 5 státech, z nich největší konzument je Čína se 36% podílem na celkové spotřebě. [44] V produkci rozinek se do první pětky producentů dostalo Turecko, USA, Irán, Chile a Jihoafrická republika.

Dle údajů OIV, který používá k porovnání jiné jednotky, místo tun hektolitry, je i pořadí států trochu odlišné, avšak minimálně. Celková produkce vína, kterou znázorňuje graf 4, byla v jednotlivých letech ovlivňována výkyvy vinic či plánovanými úbytky vinic v Evropě. Produkce vína dosáhla v roce 2013 celosvětově 276,6 milionů hektolitrů. Oproti předchozímu roku 2012, který znamenal velmi nízkou produkci je to nárůst o 9,5%.

Graf 4 Vývoj celosvětové produkce vína (v mil. hl)

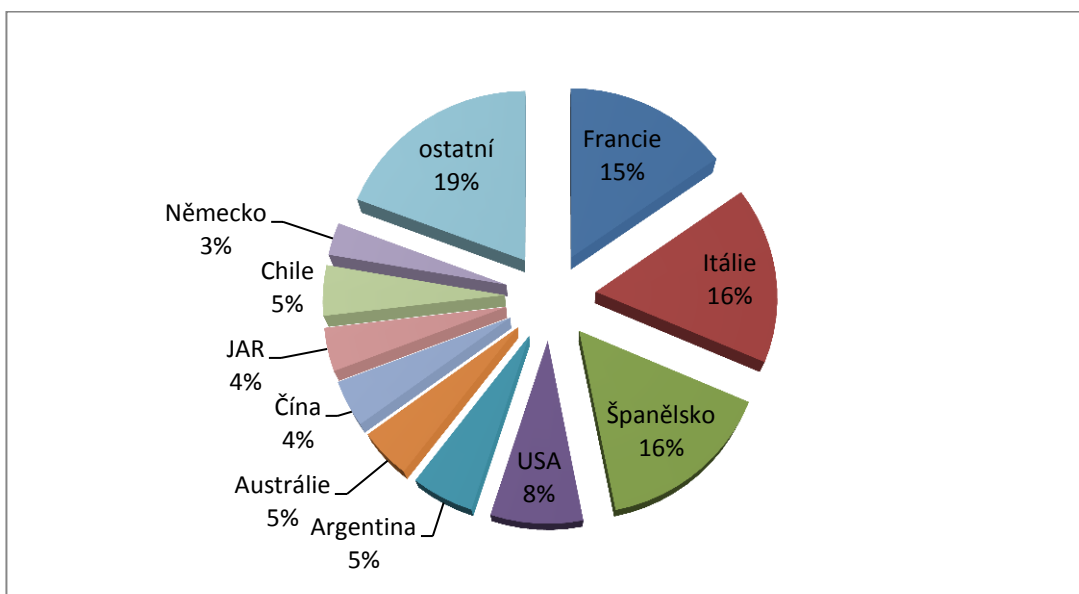

Zdroj: vlastní zpracování dle OIV

Dle přehledu produkce jednotlivých států předstihla v roce 2013 Itálie s 44,9 miliony hl Španělsko (42,7 mil. hl) i Francii, která vyprodukovala 42 mil. hl. Mezi zeměmi nového světa vedly Spojené státy americké s 22 mil. hl., následované Argentinou (15 mil. hl), Chile (12,8 mil. hl), Austrálií (12,5 mil. hl). Čína vyprodukovala 11,7 mil. hl a umístila se před Jihoafrickou republikou (11 mil. hl). Rekordní produkce dosáhlo v roce 2013 Španělsko, Jihoafrická republika a Chile.

Na grafu 5 je zobrazeno top 10 producentů vína za rok 2013 v procentním vyjádření, jak se podílejí na celkové produkci vína. Zmiňovaná trojice zástupců z tzv. „starého světa“, tedy Francie, Itálie a Španělsko zaujímají dohromady celkem 47% světové produkce. Spojené státy americké měly v roce 2013 8% podíl, Argentina, Austrálie a Chile shodně po 5%. Čína a Jihoafrická republika se podílela na produkci 4% a první desítku uzavírá Německo s 3% podílem.

Graf 5 Top 10 producentů vína, 2013 (v %)

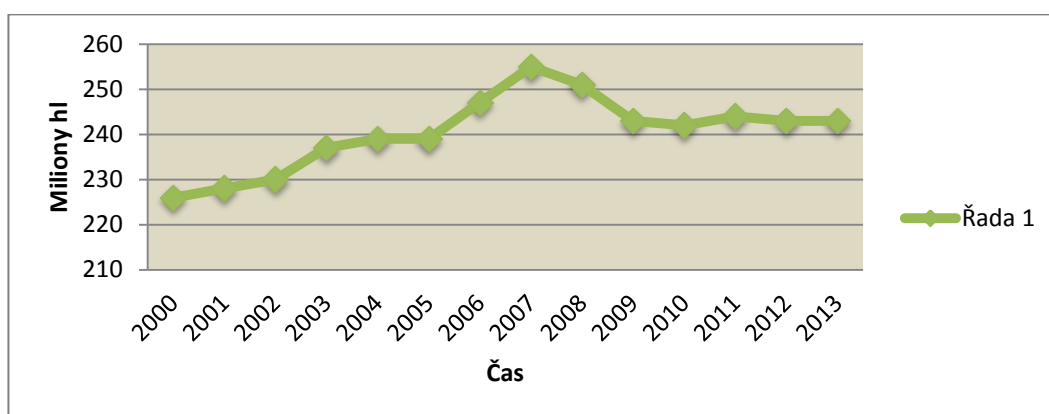

Zdroj: vlastní zpracování dle OIV

4. 3 Spotřeba vína ve světě

Od roku 2000 spotřeba vína rostla, v roce 2000 to bylo 226 milionů hl. Vrcholu dosáhla spotřeba vína v roce 2007 s 255 miliony hl. Právě od roku 2007 začala klesat. Za celé sledované období však vykázala růst, z 226 milionů hl v roce 2000 se dostala na 243 milionů hl vína v roce 2013. Spotřebu v čase dokládá tabulka 8. Ze statistik OIV za rok 2013 o spotřebě vína ve světě vyplývá, že 5 států se podílí na téměř polovině veškeré spotřeby vína. Spojené státy americké a Francie mají shodně 12% podíl, následuje Německo a Itálie s 9% a Čína, která má 7% podíl.

Tabulka 8 Spotřeba vína (v mil. hl)

Zdroj: vlastní zpracování dle OIV

V posledních letech se objevují ve statistikách OIV výrazné změny ve spotřebě vína, ty jsou graficky znázorněny v tabulce 9. Jedná se o změnu v roce 2012 oproti roku 2000. Změna ve spotřebě je vyjádřena v %.

Tabulka 9 Změna ve spotřebě vína (mil. hl)

	2000	2012	Změna (v %)
Francie	34.3	30.2	-12%
USA	21.2	29	+37%
Itálie	30.9	22.6	-27%
Německo	20.2	20	-1%
Čína	10.6	17.8	+67%
Velká Británie	9.6	12.5	+29%
Rusko	4.7	10.4	+121%
Argentina	12.5	10	-20%
Španělsko	14.09	9.3	-34%
Austrálie	3.91	5.4	+38%

Zdroj: vlastní zpracování dle OIV

Zvýšená spotřeba je viditelná u USA (o 37%), Velké Británie a Austrálie a je způsobená především zvýšením příjmů a změnou stravovacích návyků. Nejvýraznější změna nastala opět u Číny, zde došlo k nárůstu o 67%. Naopak pokles je u tradičních vinařských zemí jižní Evropy, čili Francie, Itálie a Španělsko. Z těchto tradičních zemí tzv. starého světa se spotřeba nevíce snížila ve Španělsku, a to o 34%. Následovány Itálií (- 27%) a Francií (-12%). Co se týče spotřeby vína globálně, v roce 2000 bylo 31% vína spotřebováno mimo Evropu, zatímco v roce 2013 už to bylo 39%. Nejvýznamnější nárůst za stejné období je vidět u Asie. Evropa se z původních 69% dostala na 60%.

Po přepočtu spotřeby jednotlivých států na 1 obyvatele, můžeme se přesvědčit, že ačkoliv má Čína nejvýraznější nárůst ve spotřebě, do první desítky zemí dle spotřeby na osobu za rok se nedostane. Pořadí států je zobrazeno v tabulce 10.

Tabulka 10 Spotřeba vína, 2012 (litr/osoba/rok)

Pořadí	Země	Spotřeba (litr/osoba/rok)
1.	Lucembursko	50.7
2.	Francie	47.7
3.	Portugalsko	42.5
4.	Itálie	37.1
5.	Chorvatsko	34.4
6.	Slovinsko	33.1
7.	Dánsko	32.6
8.	Rakousko	29.7
9.	Belgie	27.8
10.	Řecko	25.6

Zdroj: vlastní zpracování dle OIV

Následující desítku tvoří dle OIV Argentina s Německem (shodně 24.4 l/os./rok), Austrálie s 23.5 litry na osobu za rok, Nizozemí (22.8 l/os./rok), Maďarsko (21.1 l/os./rok) a Švédsko (21.1 l/os./rok). Teprve na 17. místě je Španělsko s 19.9 litry na osobu za rok. Dvacítku uzavírá Velká Británie (19.9 l/os./rok), Irsko (17.5 l/os./rok) a Česká republika (17.4 l/os./rok)

4. 4 Čína a alkoholické nápoje

Čína je starověký stát s různými druhy alkoholických nápojů. Literatura, týkající se vína je často matoucí v důsledku nepřesných překladů a užívání slova vína v čínštině, neboť alkoholické nápoje jsou všeobecně zvané „jiu“. [45] „Jiu“ je tedy výraz pro všechny typy alkoholických nápojů: od piva (pi jiu), červeného vína (hong jiu) až po likéry (bai jiu). [46] Okolo roku 1000 před naším letopočtem v Číně začali s procesem fermentace a objevili „chiu“, nápoj, který má 14-20 % alkoholu. V Číně je tento nápoj zvaný saké. „Chiu“ by se velmi nepřesně dalo přeložit jako silné pivo, ale obsahuje více alkoholu, než jsme zvyklí na pivo v České republice. [45] Pro výrobu bylo používáno obilí, ale také rýže, byliny, kukuřice, květiny a hrozny. Toto silné pivo nenašlo cestu do ostatních zemí, kromě Japonska. [45]

Dalším krokem ve vývoji alkoholických nápojů v Číně byl proces destilace, který dle záznamů začal v Číně o pět set let dříve než v Evropě. Číňané objevili brandy (pálené víno)¹² v sedmém století před naším letopočtem, zatímco destilace alkoholu v Evropě začala až ve dvanáctém století v Itálii. [45] Alkoholické nápoje v Číně zahrnují silné destilované likéry, které mají přes 50 % obsahu etanolu, méně silné místní a zahraniční likéry obsahující 30 – 40 % etanolu, vína a žlutá rýžová vína s obsahem alkoholu 12 – 18 %, a piva, kde se obsah alkoholu pohybuje od 4 do 6%.

Alkohol má důležité zastoupení i v čínské tradiční medicíně, kdy se po přidání léčivých bylin používá k výrobě léků. [47] Mezi nejznámější čínské alkoholické nápoje patří Maotai, Fen, Luzhou a Wuliangyie. [48]

Alkohol je všeobecně akceptován již dlouhou dobu při všech velkých oslavách, jako jsou jarní festival, svatby, narozeninové oslavy nebo oslavy Nového roku. [39] Rychlý růst čínské ekonomiky je doprovázen změnami v konzumaci alkoholu čínské populace. Alkohol se v současné době běžně používá jako úleva od stresu, jako prostředek usnadňující sociální interakce a podporující pracovní a obchodní vztahy. V Číně roste spotřeba alkoholu rychleji než v jiných státech světa. Od toho se odvíjí i vzrůstající produkce alkoholu. [49]

¹² Anglické slovo „brandy“ (burnt wine) pochází z holandštiny (brandewijn). Německý překlad je „Branntwein“. Všechny jazykové verze pocházejí nejspíše z čínského „shao chiu“, díky překladu holandských mořeplavců.

4. 4. 1 Historie vína v Číně

Víno se těší oblibě u mnoha národů po celém světě, avšak kultura a konzumace se u každého národu liší. Počátky vína v Číně sahají hluboko do historie. [45] Historie čínského vinařství je stará více než 4000 let. V té době bylo víno používáno pouze pro posvátné rituály, v palácích císaře, pro vyjádření úcty předkům, ale těšilo se také oblibě v literatuře, a to jak v poezii, tak v próze. [50]

Důkazem toho jsou četné literární nálezy, díky kterým je víno v Číně nazýváno také „vodou historie“, neboť zmínky o víně můžeme najít v téměř každém období čínských dějin. Dalším důkazem jsou také nálezy zbytků alkoholických nápojů vína z hroznů, které bylo později nahrazeno nápoji, které dnes považujeme za tradiční, vyráběné z prosa, čiroku, rýže, liči či z asijské švestky. [46]

Počátky moderního vinařství v Číně se datují od roku 1980, kdy začaly vznikat joint-venture podniky, hlavně s francouzskými partnery. Na začátku se většina produkce vyvážela do zahraničí. To se začalo měnit po roce 2000, kdy začal čínský ekonomický boom a s tím spojená vzrůstající obliba konzumace vína.

4. 5 Vínarství v Číně

Rozloha vinic: 680 000 ha

Počet vinařství: přes 500

Produkce: 11,7 miliónů hl¹³

Spotřeba na osobu/rok: 1,3 l/osoba/2013 [51]

Spotřeba dle typu: červené, bílé, rose

Produkce vína v Číně je z 78% tvořena suchými víny, z toho většina 72% jsou vína červená, 22% vína bílá a 6% vína rose. Zbytek, tedy 22% tvoří vína polosuchá a sladká. [51] Na vinnou révu můžeme v Číně narazit takřka kdekoliv, ale nejvyšší koncentrace je ve vybraných regionech, které jsou vyobrazeny na obrázku 1. [45]

Obrázek 1 Hlavní regiony pěstující vinnou révu

Zdroj: <http://www.chiff.com/wine/asia/china.htm>

Rozvoj vinic v Číně je opravdu obdivuhodný, v období největšího rozvoje vinic (2004-2009) se rozloha zvýšila o 113%. Na celém území se nachází několik stovek vinařství. Hlavní oblasti produkce hroznů a vinné révy jsou v severní části země, kolem Pekingu, v Jilin, Henan, Hebei, Tianjin, Shandong a Shanxi, které dohromady tvoří cca 87% celkové produkce země. Xinjiang na severozápadě země je oblastí, kde se vinice rozšiřují a vyvíjí nejrychleji v Číně. Xinjiang byla původně chudá oblast, ale s pomocí

¹³ údaje za rok 2013, OIV

investic a podporou pěstitelů se v současné době jedná o velmi důležitý region. [52] Oblast Bohai Bay, ve které se nachází hned několik vinařských podoblastí (Changli, Tianjin, Zhuo Huai basin, Shandong Peninsula) je velice významnou oblastí. Za rok 2013 právě tato oblast tvořila 2/3 veškeré produkce. [53]

4. 5. 1 Vybrané vinařské regiony v Číně

Ningxia

Ningxia je jeden z osmi hlavních vinařských regionů a má pravděpodobně ty nejvhodnější podmínky pro pěstování vína v porovnání s ostatními oblastmi. Ningxia se nachází v centrální Číně a vinohrady jsou umístěny na úpatí pohoří Helan v nadmořské výšce 1200 metrů. Nejvyšší vrchol této oblasti je 3556 metrů vysoký. Půda pod vinicemi je většinou naplavena z hor a je to mix písku, břidlice a oblázků.

V porovnání s jinými regiony je zde kontinentální klima s velmi malou vlhkostí. Stejně tak nemají problém se zavlažováním, neboť regionem protéká řeka Yangtze (Yellow River) a také jsou tu četná jezera. V oblasti Ningxia se nachází 38 vinařství a do budoucna se očekává velký nárůst, a to až na 70. [54] Z pěstovaných odrůd vinné révy je nejvíc rozšířen Cabernet Sauvignon, Merlot a Chardonnay. Tato oblast připomíná svým klimatem francouzské Bordeaux. [53]

Xinjiang

Xinjiang je největší oblastí Číny, která se nachází na severozápadě země. Produkce vinné révy dosáhla v roce 2013 135 000 tun. V této oblasti se nachází 50 producentů vína, kteří jsou schopni vyprodukovat 200 000 litrů vína za rok.

Víno je převážně konzumováno v hlavním městě tohoto regionu Urumchi. V Urumchi je největší koncentrace obchodníků s vínem. Místní konzumenti vína volí hlavně lokální vína, přestože jsou k dostání i zahraniční značky. [53]

Hebei

Provincie Hebei se nachází na východním pobřeží a obklopuje hlavní město Peking. V oblasti Hebei patří mezi nejvíce pěstované odrůdy Cabernet Sauvignon a Merlot. Vinice v této provincii se nacházejí v pobřežní a hornaté oblasti. Hornatá oblast se nachází poblíž Velké Čínské zdi a je sídlem několika velkých producentů, jako je např. Changyu či Greatwall. Stejně tak je významná pro zájem ze strany francouzských producentů, kteří tu mají své vinice, díky společné dohodě (joint venture) mezi francouzskou a čínskou vládou. [55]

Jinlin

Jinlin je klíčovým vinařským regionem v Číně, nachází se stále v primární fázi. Hlavním trhem je hlavní město regionu, Changchun. Trh s vínem se zde rozvinul nedávno, avšak obrovským tempem. Kromě národní značky Changyu zde dominují ledová vína. Jeden z hlavních regionů pěstující odrůdy vinné révy jako např. Cabernet Gernischt, Cabernet Sauvignon a Riesling. Nové vinohrady zde zakládají vinařství Changyu a Great Wall. Nachází se zde 20 tisíc hektarů vinic a ročně se vyprodukuje 445 milionů litrů vína. [53]

4. 5. 2 Pěstované odrůdy

Nejvýznamnější pěstované odrůdy pro bílá vína jsou: Chardonnay, Ryzlink, Tramín, Ugni Blanc, Chenin Blanc, Sauvignon Blanc, Semillon, Rkatsiteli. Hlavními červenými odrůdami jsou Cabernet Sauvignon, Cabernet Franc, Merlot, Hamburský Muškát, Pinot Noir, Syrah, Carignan a Saperavi.

Odrůda, která se stala známou jako typické čínské červené víno, je Cabernet Gernischt, která vznikla křížením odrůd Cabernet Sauvignon a Cabernet Franc. [52]

V minulosti bylo čínské víno, z důvodů nedostatečné právní úpravy, značeno sice místní značkou označující místní původ, ale obsahovalo také levné stolní víno dovážené z Evropy, které strávilo v přepravních plastových boxech několik měsíců. [45]

4. 5. 3 Producenti vína

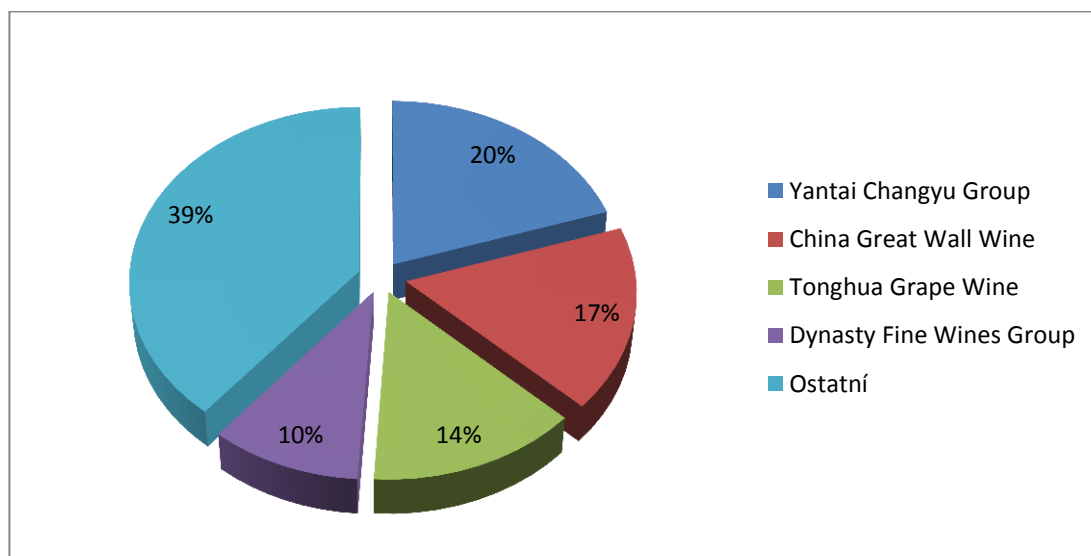
Pouze malá část všech vinařství je schopna produkovat víno podle mezinárodních standardů kvality, jedná se zhruba o 50 vinařství. [45]

Na trhu s vínem jsou v Číně čtyři velcí hráči, kteří dohromady kontrolují přes 60% celkového trhu. Podíly hlavních producentů na trhu jsou zobrazeny v grafu 6 níže.

- Yantai Changyu Group
- China Great Wall Wine
- Tonghua Grape Wine
- Dynasty Fine Wines Group

Největší a nejznámější vinařství je Yantai Changyu (Yantai Changayu Group Company Limited). Nachází se v provincii Shandong a bylo založeno v roce 1892. Yantai Changyu kontroluje 20% trhu. Prováděné inovace a globální strategie vinařství vynesly do top 10 světových vinařství. Yantai Changyu Group je vedoucím hráčem na čínském trhu s vínem. Nabízí suchá červená a bílá vína, sladká vína, perlivá vína a brandy. Tato společnost je následovaná společnostmi China Great Wall Wine, Tonghua Grape Wine a čtveřici uzavírá Dynasty Fine Wines Group.

Graf 6 Podíl hlavních producentů vína v Číně, 2013 (v %)

Zdroj: vlastní zpracování dle [56]

Společnost Yantai Changyu byla založena v roce 1892 a její název v sobě nese příjmení rodiny zakladatelů „Chang“ a slova „Yu“, což znamená prosperitu. Vinařství Changyu se stalo pojmem, který na čínském trhu zdomácněl. Společnost vyváží do jihovýchodní Asie, Hongkongu, Malajsie, Singapuru, Thajska či Japonska. Kromě toho vyváží také na evropský trh či do Spojených států. [45] Changyu byla prvním vinařstvím, které si dovezlo vinnou révu z Francie. Kromě suchých červených a bílých vín, vyrábí sladká a perlivá vína a také destiláty.

V roce 2001 uzavřela společnost důležité spojení s francouzskou skupinou Castel, ze kterého vyústily dvě joint venture společnosti Castel – Changyu Wine a Yantai Changyu Wine Chateau. Dále Changyu navázala spolupráci s kanadským vinařstvím Canadian Aurora Ice Wine na pěstování odrůd vhodných pro ledová vína, se kterými Changyu cílí převážně na mladé konzumenty a ženy. [52]

Společnost China Great Wall Wine byla založena v roce 1983 a působí v okolí provincie Hebei a Shandong. Velikost jejích vinic je 75 ha a roční produkce se pohybuje kolem 50 000 tun. Kromě vína všech druhů cukernatostí vyrábí i perlivá vína a destilované produkty. Podíl na exportu společnosti je asi 15%, většina produkce je určena pro lokální trh. Společnost China Great Wall Wine vyváží své produkty do Velké Británie, Francie, USA, Německa, Japonska a Singapuru. V roce 2010 společnost oznámila plány na koupi vinic ve Francii a v Chile za účelem zlepšení kvality svých vín a zlepšení tak své mezinárodní konkurenceschopnosti. [57]

Tonghua Grape Wine stejně jako její konkurenti produkuje ledová vína, sladká a suchá vína. Své produkty převážně distribuuje na lokálním trhu na severu a východě země. Dynasty Fine Wines Group je čtvrtým největším producentem s 10% podílem na trhu. Tato společnost působí na východu země a byla založena v roce 1980 jako joint venture mezi Tianjin City Grape Garden a Remy Martin.

4. 5. 4 Spotřebitelské preference

Použitím Khanova preferenčního modelu potravin a nápojů (Příloha 1) jsou níže znázorněny spotřebitelské preference. Model obsahuje 7 faktorů:

- Osobní faktor (rodinné prostředí, vliv jiných osob, emoce)
- Biologické, fyziologické a psychologické faktory (věk, pohlaví)
- Vnější faktory (reklama, roční období)
- Vnitřní faktory (vzhled, vůně, příchut', design)
- Kulturní faktor
- Faktor vzdělanosti
- Socioekonomický faktor [58]

Osobní faktory

Konzumace vína je stále více a více populární. Oblibě se netěší jen samotná konzumace, ale lidé chtějí zjišťovat nové informace o víně a jeho kultuře. Je zde silná vazba se sociálním statutem a příjmy. Čínský trh s oblibou následuje západ, chtějí pít to, co pijí ostatní. Na rozdíl od západního světa, Číňané nekonzumují víno doma, ale pouze při společenských příležitostech. Když víno kupují, jen zřídka sami pro sebe, většinou kupují víno jako dar.

Biologické faktory

Konzumace vína je velmi oblíbená u mladé generace, zejména se jedná o střední až vyšší třídu. Největší skupinu konzumentů tvoří lidé ve věku 30-45 let. 70% tvoří muži a 30% ženy. Několikrát do měsíce konzumuje víno 55% konzumentů.

Vnější faktory

Důležitou roli hraje na čínském trhu marketing a reklama. Dovážená vína se objevují v televizních reklamách, v časopisech a ve speciálních vinařských časopisech. Hlavním obdobím pro obchodníky je leden, kdy Číňané slaví nejdůležitější a nejdelsí svátek – čínský nový rok. Rozhodujícím faktorem pro koupi je cena a design, neboť víno je častým dárkem. [59]

Vnitřní faktory

Číňané sladují své stravovací návyky s pitím vína. Průměrný konzument vína vyhledává sladká či polosladká vína, spíše červená. Číňané jsou jako zákazníci velmi citliví na vzhled výrobku, zejména co se týče barev a symbolů, které mají specifické významy v čínské kultuře. [60] Červená je barvou štěstí a bohatství, zlatá znamená štěstí. Naopak bílá je barvou smutku, spojená se smrtí a nejvíce je vidět na pohřbech. [61] Zjednodušeně lze říci, že pokud je víno červené, má známé jméno, na láhvi je kvalitní viněta, nejlépe zlaté barvy se šťastným číslem, pak na trhu vede. Na dně láhve musí být prohlubeň, do které se vloží prst při servírování, jinak takové víno řada Číňanů považuje za levné. [62]

Kulturní faktory

Když se řekne víno, představí si Číňané obvykle víno červené. O červeném víně je známo, že je zdraví prospěšné, má dobrý vliv na kardiovaskulární systém a krevní oběh. Tyto faktory jsou pro čínské konzumenty velmi důležité. Červené víno má důležitou roli v obchodní sféře a při navazování kontaktů. Číňané považují pití červeného vína za moderní a sofistikované.

Faktor vzdělanosti

Místní vína uspokojují tyto nízké nároky, zatímco dovážená vína ze zahraničí jsou určena především pro vyšší vzdělanější třídu a pro bohatší zákazníky, kteří hledají sušší chuť a vyšší cenovou úroveň.

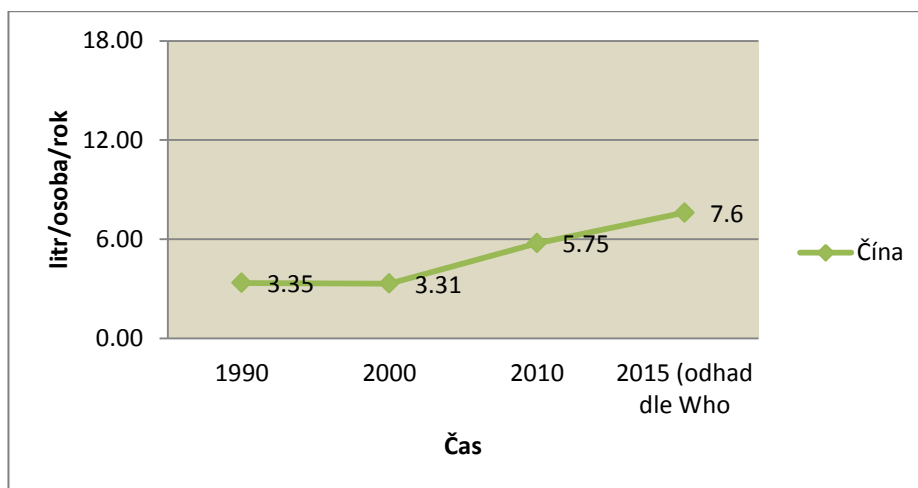
Socioekonomické faktory

Konzumace vína je častější v městech pobřežních provincií. Z pohledu ceny a místa původu vína lze říct, že ve venkovských regionech jsou populární místní domácí vína, která jsou zpravidla levnější, zatímco v urbanizovaných oblastech jsou to dražší vína známých čínských producentů či dovážená vína ze zahraničí. Velký rozdíl je viditelný také mezi jednotlivými městy v závislosti na geografické poloze a ekonomické situaci. Zatímco v městech na pobřeží jsou vyšší příjmy a lidé pracují zejména v sektoru služeb, ve vnitrozemí lidé obvykle pracují v zemědělství či ve zpracovatelském průmyslu, kde jsou příjmy nižší.

4. 5. 5 Spotřeba vína v Číně

Spotřeba alkoholu všeobecně vzrostla v roce 2010 na 5,75 litru na obyvatele za rok (15+). Další vývoj dle WHO bude i nadále vzrůstající, v roce 2015 by měla spotřeba alkoholu na osobu a rok dosáhnout 7,6 litru jak dokazuje graf 7.

Graf 7 Spotřeba alkoholu v Číně (litr/osoba/rok)

Zdroj: vlastní zpracování dle WHO

Taková je spotřeba alkoholu všeobecně. V porovnání vína s ostatními druhy alkoholu, víno zaujímá v celkové spotřebě zhruba 3%. To je stále slabé zastoupení ve spotřebě, v porovnání s pivem (27%) a destiláty, které zaujímají vedoucí postavení s podílem 70%.

Čínská vláda se snaží podporovat spotřebu alkoholických nápojů s nižším obsahem alkoholu, jako je právě víno a naopak snižovat spotřebu destilátů. [63] Ačkoliv je spotřeba alkoholu např. v Evropě průměrně vyšší, tempo a trend vývoje je v Číně odlišný. Pokud by se potvrdil odhad WHO na rok 2015, znamenalo by to růst spotřeby alkoholu o 32% za posledních 5 let. Dále je nutné přihlídnout, že Číňané obecně mají méně svalové hmoty.

Průzkumy provedené v Číně v roce 2003 dokazují, že v posledních letech se zvýšil počet závislých na alkoholu. Komerční výroba alkoholu vzrostla od roku 1952 téměř 50 krát v přepočtu na jednoho obyvatele. [47]

Samotná spotřeba vína na obyvatele za rok se v roce 2011 dostala na 0,5 litru a vykazuje rostoucí charakter, neboť v roce 2012 dosáhla 0,9 litru na obyvatele za rok a v roce 2013 už to bylo 1,31 litru. Spotřeba vína roste přibližně o 0,4 litru na osobu za rok.

V roce 2008 byl zveřejněn průzkum¹⁴, kde byla Čína označena jako největší světový konzument lihovin. Dále průzkum odhalil, že se trh s vínem rozvíjí nejrychleji na světě. [64] V současné době jsou Číňané 5. největšími spotřebiteli vína na světě. Prudký nárůst byl zaznamenán především mezi lety 2007-2011, kdy údaj vzrostl o 142,1% na celkových 1,91 mld. spotřebovaných lahví. [63] Z výzkumu provedeného společností Wine Intelligence v roce 2014 vyplývá, že 38 milionů Číňanů konzumuje zahraniční vína. [65]

Konzumace vína je velmi populární mezi mladou generací a „bílymi límečky“, tedy vyšší třídou. Zvyšuje se znalost vína mezi spotřebiteli, mnohá média popularizují vinařskou kulturu, propaguje se pozitivní vliv vína na zdraví a existuje nepřeborné množství promočních akcí. [63] Mezi lety 2008 – 2014 se spotřeba vína v Číně skoro zešestinásobila. Co se týče vína červeného, Čína přeskočila Francii a Itálii a stala se největším světovým konzumentem červeného vína. [66]

Spotřeba vína souvisí s příjmem. Se vzrůstajícím příjmem se mění preference spotřebitelů. V Číně se rozšiřuje střední vrstva a bohatých lidí přibývá. To jak definovat střední vrstvu a kolik % lidí ji tvoří je obtížné.

Z průzkumu provedeného Li Chunling vyplývá, že počet lidí, které můžeme považovat za střední vrstvu, roste v závislosti na použité metodice, zda je brána v potaz profese, příjem, množství a typ spotřebovávaných statků a služeb či samotný názor respondentů. Podle profese lze považovat za střední vrstvu asi 136 milionů lidí. Pokud bereme v úvahu příjem, lze za střední vrstvu považovat 24, 6% čínské populace starších 16 - ti let, což je 211 milionů obyvatel. Podle celkové spotřeby statků a služeb se číslo zvyšuje na zhruba 300 milionů lidí. Pokud se měli lidé sami o sobě rozhodnout, do jaké sociální skupiny patří, přes 400 milionů obyvatel starších 16 - ti let se považuje za střední vrstvu. [67] Zvyšující se střední třída souvisí s rostoucí ekonomikou a to má pozitivní vliv na konzumaci vína. Právě konzumace vína odráží sociální statut konzumentů.

¹⁴ The International Wine and Spirit Record

4. 5. 6 Export

Export čínského vína v roce 2013 se snížil o 1% oproti roku 2011, ale hodnotově se zvýšil o 73%, což znamená, že čínské víno se stává kvalitnější a může být prodáno za vyšší hodnotu. [56] Celkem Čína v roce 2013 vyexportovala 1,9 milionů litrů vína v hodnotě téměř 39 milionů amerických dolarů. Pokud porovnáme tabulky 11 a 12, zjistíme, že hlavními exportními partnery za rok 2013 jsou Hong Kong, Francie, Belgie a Macao. Hong Kong představoval 53,2% z objemu a 90,2% hodnoty vývozu. Francie byla druhá v pořadí, co se týče hodnoty vývozu (2,2%) i z pohledu objemu (8,42%). V roce 2013 Čína exportovala vína nižší kvality do Francie a Macaa, podíl těchto zemí na hodnotě vývozu (2,18% a 1,43%) je nižší než podíl na objemu (8,42% a 7,89%). Stejná je situace v případě Belgie i Austrálie. Opačná situace nastala u Hong Kongu, zde je podíl země na vývozu vyšší než podíl na objemu, tudíž Čína vyvážela kvalitnější vína právě do této země.

Tabulka 11 Exportní partneři dle hodnoty (2013)

	Hodnota (mil. USD)	Podíl na exportu (v%)
Hong Kong	34.79	90.22
Francie	0.84	2.18
Macao	0.55	1.43
Belgie	0.41	1.06
Austrálie	0.24	0.62
Jiné	1.73	4.49
Celkem	38.56	100

Zdroj: vlastní zpracování dle [56]

Tabulka 12 Exportní partneři dle objemu (2013)

	Objem (mil. l)	Podíl na exportu (v%)
Hong Kong	1.01	53.16
Francie	0.16	8.42
Macao	0.15	7.89
Belgie	0.10	5.26
Austrálie	0.08	4.21
Jiné	0.40	21.06
Celkem	1.90	100

Zdroj: vlastní zpracování dle [56]

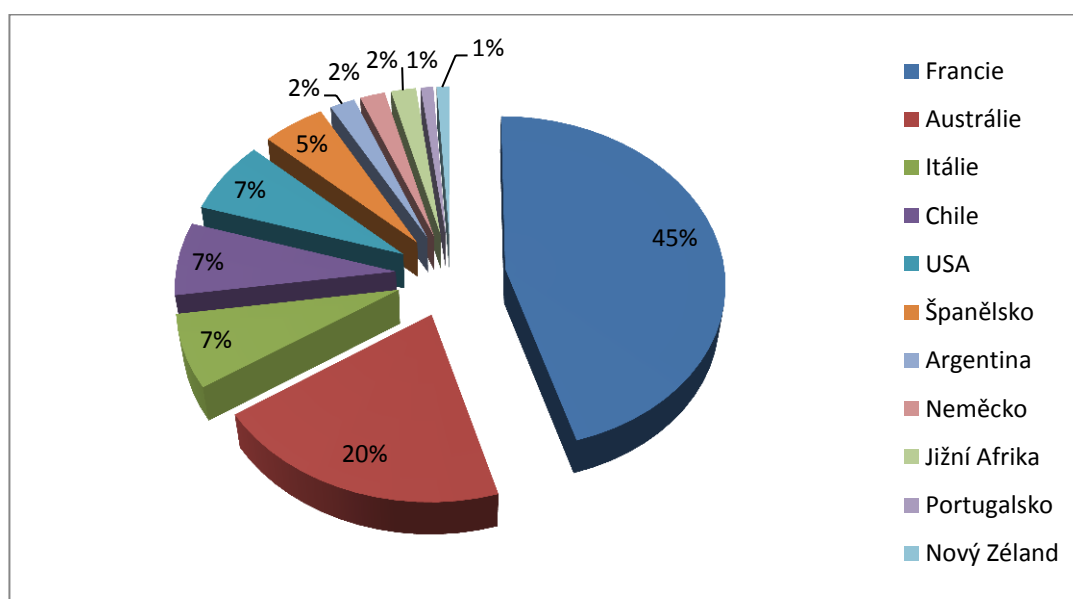
O zvyšující se kvalitě čínských vín svědčí účasti na vinařských soutěžích. Vína z čínské oblasti, kde se vinná réva začala pěstovat před deseti lety, porazila na soutěži v Pekingu produkci z legendární vinařské oblasti Bordeaux, kde má pěstování vína několikasetletou tradici. [68]

4. 5. 7 Import

Import vína do Číny má vzrůstající tempo a to jak u lahvového vína, tak u sudových vín. V roce 2002 bylo dovezeno celkem 30 milionů litrů vína, zatímco v roce 2010 to bylo 283 milionů litrů a v roce 2013 to bylo přes 370 milionů litrů. Hodnota dováženého vína do Číny má také vzrůstající tendenci, dovážejí se stále kvalitnější vína. Dovážená sudová vína se pohybují v přibližně vyrovnané hodnotě. Jedná se například o víno dovážené z Francie, které se plní do lahví v Číně s označením „produkt Francie, plněno v Číně“. [69]

Trh s vínem je v Číně z 80% tvořen domácími víny, tudíž na dovážená vína zbývá 20%. Podíl zemí na dovozu vína do Číny zobrazuje graf 8. Popularitě se těší zejména vína francouzská, která tvoří 45% veškerého dovozu vín. Mezi největší dovozce patří také Austrálie s 20% a na třetím místě se umístily Itálie, Chile a USA, shodně se 7% podílem.

Graf 8 Podíl zemí na dovozu vína do Číny (2012, v %)

Zdroj: vlastní zpracování dle [69]

V tabulce 13 můžeme vidět stav importu vína do Číny. Celkem se tedy dovezlo do Číny 376,6 milionů litrů, z toho nejvíce bylo tichých vín – 278,9 milionů litrů. Zbylá část patřila perlivým vínům, šampaňskému a sudovým vínům s objemem větším než 2 litry. Pokud se zaměříme na rok 2013 a změnu, kterou prodělala od roku 2012, zjistíme, že celkově import klesl o 4,4%. Zajímavé je všimnout si podílu jednotlivých vín na dovozu, zatímco dovoz sudových vín poklesl o 26,7%, dovoz tichých vín stoupl o cca 5%. Největší nárůst byl zaznamenán u perlivých vín a šampaňského, a to o 38%.

Tabulka 13 Import vína do Číny 2013

Produkt	Import 2013 (v mil. l)	Změna oproti roku 2012
Perlivá vína, šampaňské	8,7	+38%
Tichá vína	278,9	+4,8%
Sudová vína	89	-26,7%
Celkem	376,6	-4,4%

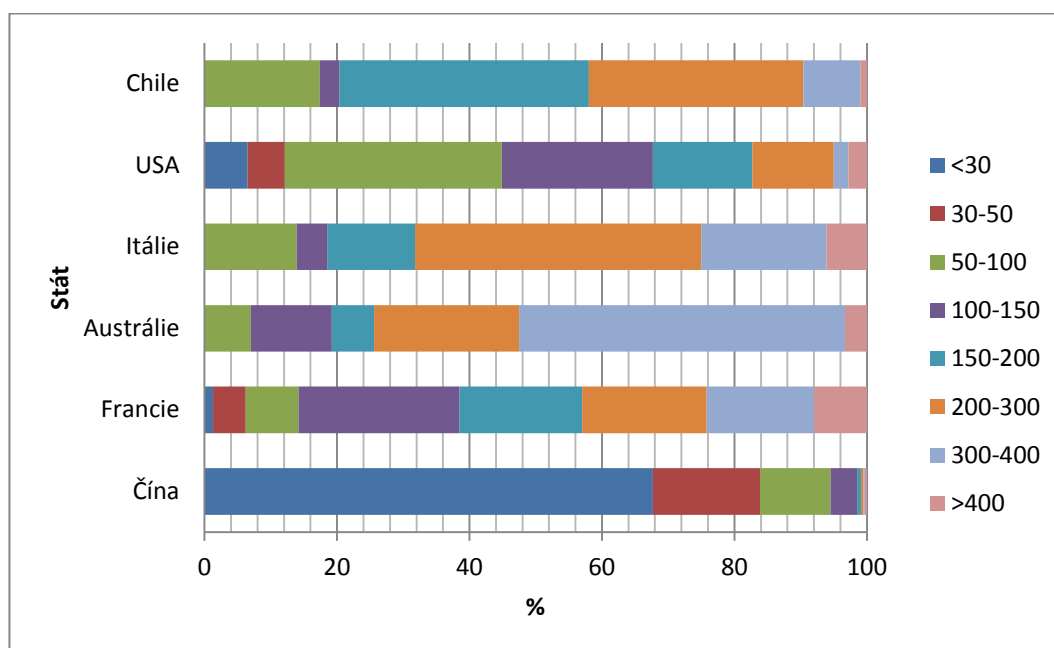
Zdroj: vlastní zpracování dle OIV

Ceny vína v Číně jsou závislé na mnoha faktorech. Základním rozdělením je, zda je víno místní či importované. Ceny lokálního vína se pohybují od 10 CNY až do 70 CNY za láhev. Importované vína začínají kolem 40 CNY za lahev a takřka nemají horní cenový limit. V následujícím grafu 9 jsou zobrazena zastoupení zahraničních vín v jednotlivých cenových kategoriích v porovnání s čínskými víny. [70]

Pro větší přehlednost cenových kategorií je zde uveden přepočtení měny CNY na CZK (Podle kurzovního listku ČNB platného pro den 7. 3. 2015):

- <30 CNY = < 119 CZK
- 30 – 50 CNY = 120 – 199 CZK
- 50 – 100 CNY = 200 – 399 CZK
- 100 – 150 CNY = 400 – 599 CZK
- 150 – 200 CNY = 600 – 799 CZK
- 200 – 300 CNY = 800 – 1190 CZK
- 300 – 400 CNY = 1191 – 1590 CZK
- >400 CNY = >1591 CZK

Graf 9 Zastoupení vín dle cenových kategorií (v CNY)

Zdroj: vlastní zpracování dle [70]

Francouzská vína jsou zastoupena ve všech cenových kategoriích, Francie tedy do Číny dováží jak běžně dostupná vína (1%), které jsou cenově srovnatelná s lokálními čínskými víny, tak i ta nejluxusnější vína, u kterých se cena pohybuje od 300 CNY a výše (24%) za láhev o objemu 750 ml. Cenová kategorie 400 CNY a výše má největší procentní zastoupení právě u Francie (8%). Stejně jako Francie i Spojené státy americké se snaží pokrýt všechny cenové kategorie, i když v případě Spojených států je největší podíl v kategorii od 50 do 150 CNY za lahev.

Většina australských a italských vín spadá do střední až vyšší cenové kategorie, od 200 CNY do 400 CNY. Chile má největší procentuální zastoupení ve středních cenových kategoriích, od 150 do 300 CNY je to 70% veškerého dovozu. Přes 90% čínských vín se pohybuje v nižších cenových kategoriích, do 100 CNY za lahev, z toho většina spadá do nejnižší kategorie do 30 CNY za lahev. Výroba luxusnějších vín je zastoupena minimálně, pohybuje se kolem 0.5%.

Francouzské Bordeaux a vinařství jako Château Mouton Rothschild, Château Lafite Rothschild nebo Château Latour patří mezi ty, o jejichž vína je v současnosti největší zájem. Nárůst zájmu je zapříčiněn touhou vlastnit ty lahve vína, u kterých je omezená dostupnost a dále tím, že francouzské Bordeaux je velmi vhodné jako investice a poptávka silně převyšuje nabídku.

Je pochopitelné, že vinaři z výše jmenovaných vinařství mají ve sklepích uchovávané své nejlepší a nejžádanější ročníky, které nechtějí prodat. Přiznávají však, že pokud by tyto lahve nabídli k prodeji, sklepy by jim zely prázdnotou a drtivá většina zákazníků by byla právě z Číny. [71]

Dalším z trendů jsou investice. Čínští investoři začali nakupovat zahraniční vinice. Více než 40 vinic z Bordeaux patřilo v lednu 2013 čínským investorům. V červnu toho samého roku už to bylo 65. Bordeaux je velmi atraktivní investicí, zvláště proto, že víno z této lokality je v Číně velmi žádaným zbožím a to i víno, nejnižší kvality. Vlastnit vinice v Bordeaux znamená zvýšení prestiže, důvěryhodnosti pro zákazníky a dobrou reklamu.

4. 6 Vstup na čínský trh s vínem

4. 6. 1 Daňové zatížení

Po vstupu Číny do WTO v roce 2001 se cla pro dovoz do Číny značně snížila. Od roku 2005 se celní povinnost snížila z 43% na 14% u lahvových vín a na 20% u sudových vín.

Importovaná vína do Číny jsou silně zatížena daní, která se skládá z cla, daně z přidané hodnoty a spotřební daně. Daňové zatížení vín je v Číně poměrně vysoké. Konečná cena za láhev vína o objemu 750 ml v sobě zahrnuje téměř 50% daň, jak znázorňuje tabulka 14.

Tabulka 14 Daňové zatížení vín v Číně

Produkt	Clo (%)	DPH (%)	Spotřební daň (%)	Daň celkem
Perlivá vína	14	17	10	41
Lahvová vína (do objemu 2 l)	14	17	10	41
Sudová vína	20	17	10	47

Zdroj: vlastní zpracování dle [63]

4. 6. 2 Problematika ochrany duševních práv vlastnictví

V Číně lze nalézt padělky nejrůznějšího zboží a víno není výjimkou. Nejvíce se padělají právě ty láhve, u kterých je velmi omezená dostupnost, například francouzské víno Chateau Lafite Rothschild, ročník 1982. Lahví tohoto vína je v Číně více, než kolik jich bylo ve Francii vyrobeno. [62]

Právě toto víno je mezi bohatými Číňany velmi žádané, někteří jsou ochotni utratit až 50 tisíc jüanů (přes 130 tisíc korun). V čínských supermarketech lze najít bordeauxské víno ředěné vodou, přibarvované či ochucované. Pro padělky dražších vín jsou využívány originální láhve, se kterými se v Číně také obchoduje. Problémem je také to, že běžný čínský spotřebitel nepozná padělek od dobrého vína. [72]

V Číně se jedná o letitý problém, jehož řešení je pomalé a tresty pro padělatele nízké. Firmy vstupující na čínský trh by neměly tento problém podcenit. Je třeba provést registraci ochranné známky, provádět monitoring a spolupracovat s místními čínskými úřady. Správnou volbou může být také např. prodej licence místnímu partnerovi či joint

venture v Číně, kde je větší možnost dohledu nad patenty. Sami vinaři přiznávají, ačkoliv je pro ně čínský trh velmi zajímavým odbytištěm, budou do pár let okopírováni.

4. 6. 3 Příležitost pro české vinaře

Lze očekávat, že čínský trh se bude i dále zaměřovat na kvalitní vína. Kromě kvality by vinaři uvažující o vstupu na čínský trh měli počítat i s množstvím, které čínský trh vyžaduje. Šance pro české vinaře vstoupit na tento trh určitě jsou. Musí se ale počítat se silnou konkurencí Francie, která již má zavedené jméno a je spojována s nejlepší kvalitou a také s obtížnou a často zdlouhavou komunikací s čínskou stranou.

Důkazem, že lze na čínský trh prorazit je vinařství Ludwig, které se zúčastnilo vinařského veletrhu v Hong Kongu. Tam navázali zástupci vinařství spolupráci a po dlouhých vyjednáváních do Číny vyvezli první kontejner vína. Za poslední čtyři roky, kdy do Číny vyváží, vyexportovali zhruba 55 000 lahví vína.

Jedná se o malou část produkce společnosti, ale vinařství věří v růst tohoto množství. Liana Hrabálková, z vinařství Ludwig upřesnila úsilí dostat se na čínský trh: „*Číňané Českou republiku moc neznají, pro ně je zkrátka součástí Evropy. Orientují se spíše podle větších měst.*“ a dodává, že pro lepší orientaci Číňanů charakterizuje vinice společnosti zhruba mezi Frankfurtem a Vídní. Firmě pomohla u části zákazníků také inzerce v hongkongském časopise určeném pro bohatší vrstvy.

„Reklama byla přímo naproti inzerátu s fotografií amerického herce George Clooneyho. Dodnes se na to prý občas některý ze zákazníků rozpomene – dodalo to vínům Ludwig image velmi luxusního zboží.“ [73]

4. 6. 4 Swot analýza čínského trhu s vínem

Zpracovaná SWOT analýza čínského trhu s vínem je založena na analýze situace na trhu a na chování spotřebitelů. Ve vnitřním prostředí byly nalezeny silné a slabé stránky trhu a s ohledem na vnější prostředí byly sestaveny příležitosti a hrozby pro vstup do tohoto odvětví. Analýza obsahuje výhody a nevýhody, které mohou ovlivnit nově vstupující vinařské společnosti, např. z České republiky. Analýza vychází z poznatků získaných zpracováním této diplomové práce.

Silné stránky

- dynamický růst ekonomiky, HDP a populace
- společnost je otevřená vínu a vinařské kultuře
- společnost je otevřená západním trendům a módním vlnám, ráda a ochotně je následuje
- podpora vinařství ze strany čínské vlády
- víno hraje důležitou roli v oblasti navazování obchodních styků i v běžném sociálním životě

Slabé stránky

- víno není tradičním čínským nápojem
- společnost nemá moc znalostí o víně a jeho kultuře
- dovážená vína jsou drahá kvůli daňovému zatížení a clům
- většina Číňanů dává přednost lokálním (levnějším) vínům
- stále hodně lidí žije pod hranicí chudoby
- pojem české a moravské víno není v Číně znám

Příležitosti

- rozšiřování vinařské kultury
- rozvoj trhu s vínem i v méně rozvinutých oblastech
- snižování cen zahraničních vín vlivem zvýšeného importu
- účast a prezentace na světových soutěžích za účelem zviditelnění
- podpůrné programy pro nové dovozce

Hrozby

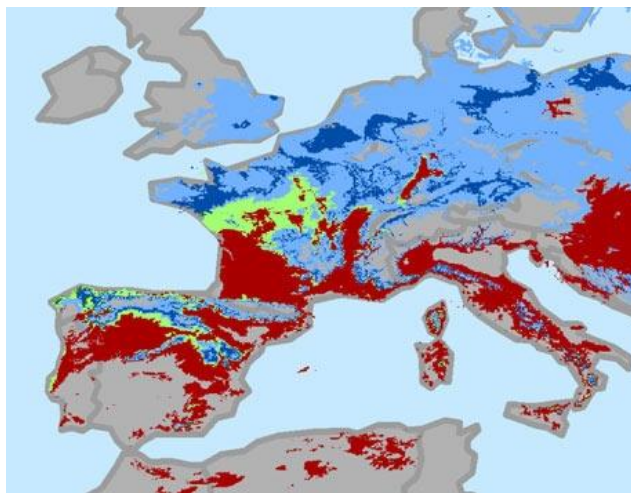
- zvyšování kvality čínských vín a s tím spojený klesající zájem o dovážená vína
- ochrana duševních práv vlastnictví a padělání vín
- obchodní překážky pro vstup na trh
- vysoké náklady
- rozdílná mentalita – kulturní a obchodní odlišnosti, zvyklosti
- jazyková bariéra
- zhoršení či stagnace ekonomické situace
- nedůvěra čínských spotřebitelů v produkty pocházející z neznámých zemí

4. 7 Budoucí trh s vínem vs. klimatické změny

Pokud uvažujeme o budoucím vývoji Číny jako producenta vína, neměla by se opomíjet otázka změny klimatu. Gregory Jones, americký profesor a klimatolog, který se zabývá změnami klimatu ve vztahu k zemědělství, provedl v roce 2005 výzkum, kdy porovnal teploty ve 27 státech pěstující vinnou révu 50 let a více. Zjistil, že jih Francie bude pravděpodobně nevhodný pro pěstování vinné révy nebo se bude jednat o víno nižší kvality do roku 2050. [74]

Výsledky tohoto výzkumu potvrzují zkušenosti vinařů. V řadě evropských států se sklizeň provádí každý rok dříve než ten předchozí, neboť ve velkém horku jsou hrozny vystaveny žáru a vinaři poté mohou použít méně hroznů. Jinak řečeno, více slunce znamená silnější víno, ze kterého vinaři musí část alkoholu odstraňovat. [75]

Obrázek 2 Nejhorší scénář důsledků změny klimatu na vinařství

Zdroj: The Guardian

Scénář pro budoucnost je proto takový, že vhodné oblasti pro pěstování vinné révy se budou přesouvat více na sever. V budoucnu je tedy možné, že se víno bude pěstovat ve Velké Británii, Belgii, Německu a severní Francii. Nejhorší možný scénář je vidět na obrázku 2. Podle tohoto scénáře by byly dnes tradiční oblasti jižní Francie, Španělska a Itálie naprosto nevhodné k pěstování vinné révy (červená barva). Zelenou barvou jsou označeny oblasti, které by se zachovaly, a na kterých by se dále pěstovala vinná réva pro produkci vína. Modré oblasti znázorňují budoucnost trhu s vínem, tedy oblasti, které budou v roce 2050 vhodné pro pěstování vinné révy. [75]

Australský vinolog Richard Smarts na konferenci o změně klimatu řekl, že Čína bude pravděpodobně mít do 30- ti let ideální podmínky pro pěstování vinné révy a mohla by produkovat víno nejvyšší světové kvality. [74]

4. 8 Elementární charakteristiky časových řad – budoucí vývoj Čína

K ověření možného budoucího vývoje v oblasti produkce jsou použity elementární charakteristiky časových řad. Nejdříve je ukázána produkce vína v Číně a poté produkce hroznů celkově. Použitá data jsou převzata z FAO (Food and Agriculture Organization) a byly dostupná do roku 2013.

Produkce vína v Číně

Z tabulky 15 je patrné, že největší produkci vína měla Čína v roce 2013 a to 1.7 milionu tun a nejnižší produkce dosáhla v prvním roce sledovaného období, v roce 2002 (1.1 mil. tun).

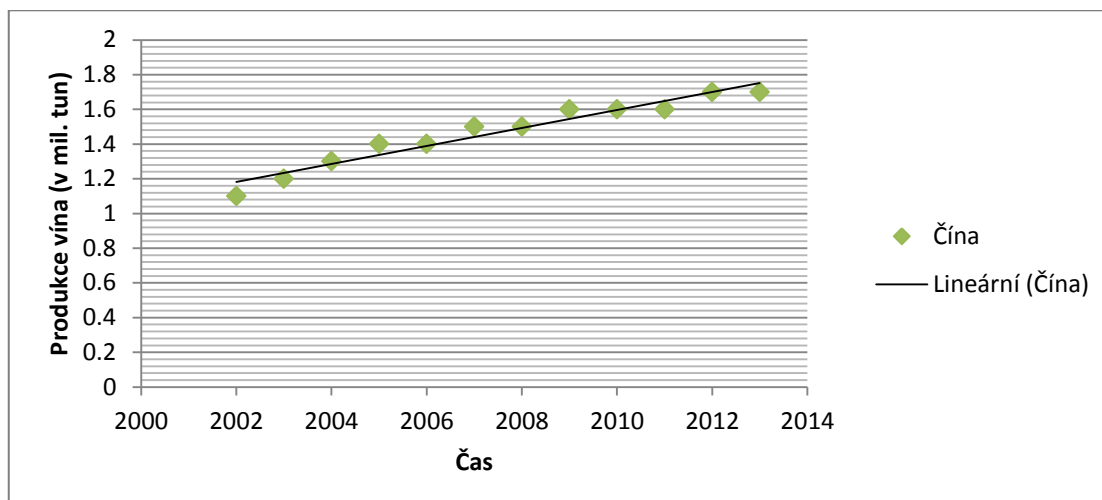
Průměrná produkce za celé sledované období dosáhla 1.4 mil. tuny. Produkce je za celé sledované období vzrůstající. Dle koeficientu růstu lze sledovat průměrné % růstu za sledované období, které je 4%.

Tabulka 15 Produkce vína v Číně

Rok	Produkce vína (v mil. tun)	První absolutní diference	Bazický index	Koeficient růstu
2002	1.1	-	-	-
2003	1.2	0.10	0.8182	1.0909
2004	1.3	0.10	0.8864	1.0833
2005	1.4	0.10	0.9545	1.0769
2006	1.4	0.00	0.9545	1.0000
2007	1.5	0.10	1.0227	1.0714
2008	1.5	0.00	1.0227	1.0000
2009	1.6	0.10	1.0909	1.0667
2010	1.6	0.00	1.0909	1.0000
2011	1.6	0.00	1.0909	1.0000
2012	1.7	0.10	1.1591	1.0625
2013	1.7	0.00	1.1591	1.0000
průměr	1.4667			1.0411
minimum	1.1000			
maximum	1.7000			
rozptyl	0.0339			
směrodatná odchylka	0.18408935			

Zdroj: vlastní zpracování

Graf 10 Produkce vína v Číně (v mil. tun)

Zdroj: vlastní zpracování

Pro získání trendové funkce časové řady produkce vína v Číně byl zvolen lineární trend s koeficientem determinace 94,16%. Průběh lineárního trendu je zobrazen v grafu 10.

Trendová funkce: $y = 0.0517t + 1.1303$ (t, rok= 1, 2...n)

Koeficient determinace: $R^2 = 0.9416$

Předpověď:

Tabulka 16 Předpověď vývoje produkce vína v Číně (v mil. tun)

Rok	Bodová předpověď
2014	1.80
2015	1.85
2016	1.91
2017	1.96
2018	2.01
2019	2.06
2020	2.11

Zdroj: vlastní zpracování

Z předpovědi pro následující roky (2014 - 2020) v tabulce 16 lze předpokládat, že se produkce vína v Číně bude i nadále zvyšovat. V roce 2020 by předpokládaná produkce mohla dosáhnout 2,11 milionů tun hroznů.

Produkce hroznů v Číně

Z tabulky 17 je patrné, že největší produkci hroznů měla Čína v roce 2013 a to 11,5 milionů tun a nejnižší produkce hroznů dosáhla v prvním roce sledovaného období, v roce 2002 (4,48 mil. tun).

Průměrná produkce hroznů za celé sledované období dosáhla 7,4 mil tun. Produkce je za celé sledované období vzrůstající. Dle koeficientu růstu lze sledovat průměrné % růstu za sledované období, které je 9%.

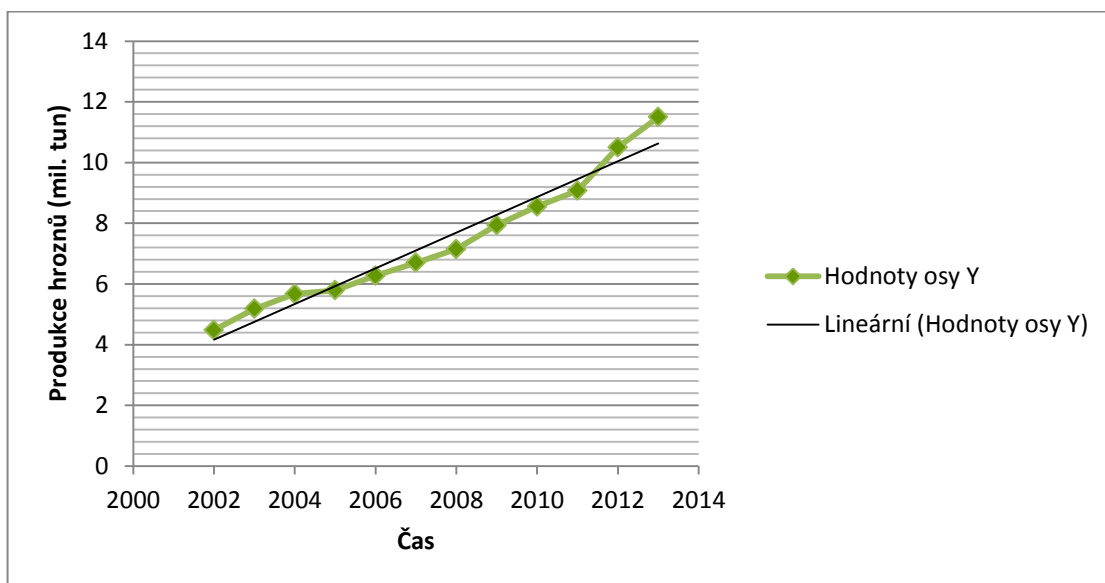
Tabulka 17 Produkce hroznů v Číně

Rok	Produkce hroznů (v mil. tun)	První absolutní diference	Bazický index	Koeficient růstu
2002	4.48	-	-	-
2003	5.18	0.70	0.7000	1.1563
2004	5.67	0.49	0.7662	1.0946
2005	5.79	0.12	0.7824	1.0212
2006	6.27	0.48	0.8473	1.0829
2007	6.70	0.43	0.9054	1.0686
2008	7.15	0.45	0.9662	1.0672
2009	7.94	0.79	1.0730	1.1105
2010	8.55	0.61	1.1554	1.0768
2011	9.07	0.52	1.2257	1.0608
2012	10.50	1.43	1.4189	1.1577
2013	11.50	1.00	1.5541	1.0952
průměr	7.4000			1.0902
minimum	4.4800			
maximum	11.5000			
rozptyl	4.3077			
směrodatná odchylka	2.075495925			

Zdroj: vlastní zpracování

Pro získání trendové funkce časové řady produkce hroznů v Číně byl zvolen lineární trend s koeficientem determinace 95,64%. Průběh trendu je vidět v grafu 11. V tomto případě byl porovnáván lineární trend s exponenciálním. Vzhledem k vysokému koeficientu determinace a k orientační prognóze byl pro tuto práci zvolen lineární trend.

Graf 11 Produkce hroznů v Číně (mil. tun)

Zdroj: vlastní zpracování

Trendová funkce: $y = 0.588t + 3.5782$ (t, rok= 1, 2...n)

Koeficient determinace: $R^2 = 0.9564$

Tabulka 18 Předpověď vývoje produkce hroznů v Číně

Rok	Bodová předpověď
2014	11.22
2015	11.81
2016	12.39
2017	12.98
2018	13.57
2019	14.16
2020	14.75

Zdroj: vlastní zpracování

Z předpovědi pro následující roky (2014 – 2020) v tabulce 18 lze předpokládat, že se produkce hroznů v Číně bude i nadále zvyšovat. V roce 2020 by předpokládaná produkce hroznů mohla dosáhnout 14,75 milionů tun.

5 Zhodnocení

Na začátku této diplomové práce byly stanoveny hypotézy:

- 1) Trh s vínem v Číně se bude i nadále rozvíjet a růst a ovlivňovat tedy logicky světový trh s vínem.
- 2) Obliba vína v Číně je jen krátkodobým boomem a bude stagnovat.

Na základě dostupných dat, odborných článků a vlastních zjištění během vypracovávání této práce lze říci, že hypotézu „*Trh s vínem v Číně se bude i nadále rozvíjet a růst a ovlivňovat tedy logicky světový trh s vínem*“ lze přijmout.

Seznam argumentů, které podporují přijetí dané hypotézy.

- podpora vína ze strany čínské vlády, která má zájem na snižování spotřeby destilátů
- vláda podporuje vinařství v chudých provinciích za účelem zvýšení zaměstnanosti
- s očekávaným oteplováním a změnou klimatu bude mít Čína ideální podmínky pro pěstování vína
- víno je považováno za známku luxusu, dobrého sociálního postavení a je moderní ho pít
- zvětšující se střední třída, která pije víno jako výraz sociálního statutu
- rostoucí trend jak v produkci, tak ve spotřebě
- Čína se zaměřuje na kvalitu, nechce být brána jako nekvalitní
- elementární charakteristiky časových řad potvrdily lineární trend a očekávaný růst

V rozporu s danou hypotézou, tedy, že trh s vínem se nebude dále rozvíjet a růst a ovlivňovat tedy logicky světový trh s vínem, bylo jen malé množství argumentů. Některé z nich ukazovaly na možné zpomalení růstu produkce vína. Další na stále zvyšující se kvalitu čínských vín, které mohou ovlivnit import zahraničních vín do Číny.

Druhá hypotéza, která byla zvolena na začátku této diplomové práce: „*Obliba vína v Číně je jen krátkodobým boomem a bude stagnovat*“, se nepotvrdila. Hlavní důvod pro zamítnutí této hypotézy jsou investice do vinařského odvětví jako celku, a to ze strany čínské vlády, čínských vinařů a movitých investorů z Číny i ze zahraničí.

6 Závěr

Hlavním cílem práce bylo zhodnocení současné situace na trhu s vínem a dílčím cílem bylo zhodnocení vlivu Číny na tento trh.

Mezinárodní trh s vínem prodělává v současné době četné změny, zatímco podíl vinic v Evropě se snižuje, což je dáno především nařízením Evropské unie o zákazu zakládání nových vinic a proběhlém klučení za náhradu, v Asii se rozloha vinic zvyšuje. V roce 2000 byl podíl Asie na celkové rozloze vinic 19,4%, v roce 2013 se zvýšil na 24%. Samotná Čína zaujímá čtvrté místo s rozlohou 680 tisíc ha.

Z obrovské produkce hroznů, ve které má Čína vedoucí postavení na světě, je pouze 20% směřováno na výrobu vína, jehož produkce dosáhla v roce 2013 1,7 milionů tun. To znamená páté místo v porovnání s ostatními producenty a řadí to Čínu na úroveň Austrálie, Jihoafrické republiky nebo například Chile. Největšími producenty i nadále zůstávají tradičně Francie, Itálie, Španělsko.

Čína výrazně ovlivňuje trh s vínem vzrůstající spotřebou. I když je spotřeba vína na osobu za rok stále nízká a pohybuje se kolem 1, 4 l na osobu za rok, významný je procentuální nárůst. Od roku 2000 do roku 2012 se zvýšila v Číně konzumace vína o 67%.

Ačkoliv je historie vinařství v Číně stará více než 4000 let, počátky moderního vinařství se datují až kolem roku 1980. Důležitým mezníkem je rok 2000, kdy začal v Číně takzvaný vinařský boom. Čína je tedy, co se týče vína, mladý národ a u většiny konzumentů vína rozhoduje obal. Zatímco běžní Číňané z nižší třídy preferují především lokální víno, které je také nejlevnější, stále se zvyšující střední třída a vyšší třída se zaměřují na vína zahraniční. Vlastnictví vína omezené dostupnosti, kterému odpovídá i cena, je výrazem sociálního statutu.

Víno má zelenou i ze strany čínské vlády, která se tak snaží bojovat s vysokou spotřebou tvrdého alkoholu. Víno je se svým nižším obsahem alkoholu vhodnou alternativou. Stejně jako konzumace vína je ze strany vlády podporováno i další rozšiřování vinic, které v zejména v chudších provinciích zvyšuje zaměstnanost. To dokládá příklad regionu Xinjang. Původně chudá oblast se s pomocí investic a podpor pěstitelů přeměnila v současnosti na velmi důležitý region.

Pomocí časových řad a provedením základních statistických charakteristik byl spočítán možný budoucí vývoj v produkci hroznů a vína Číny, který orientačně potvrdil

rostoucí trend. Dle stanovených hypotéz na začátku zpracování této diplomové práce byla přijata hypotéza „Trh s vínem v Číně se bude i nadále rozvíjet a růst a ovlivňovat tedy logicky světový trh s vínem“, kterou potvrdila dostupná data, studium odborných článků a dále vlastní zjištění během vypracování.

Možný vstup na čínský trh s vínem sebou nese výhody i nevýhody. Mezi hlavní výhody patří rostoucí ekonomika země, populace a zvláště střední třída, rostoucí obliba vína a jeho nezbytnost v obchodní sféře a při navazování obchodních kontaktů. Další výhodou je otevřenost společnosti k novým trendům ze západu, které ochotně následuje.

Na druhé straně musí být brána v potaz rizika vstupu, zejména daňové zatížení a problematika padělání. Nelze opomenout rozdílnou mentalitu, kulturní odlišnosti a jazykovou bariéru. K rozvoji čínského trhu v budoucnosti přispívá i odborné studie klimatických změn v souvislosti s pěstováním vinné révy, která předurčuje, že Čína bude mít do 30-ti let ideální podmínky pro pěstování vinné révy.

7 Bibliografie

- [1] **KUTTELVAŠER, Zdeněk.** *Abeceda vína.* Praha : Radix, 2003. ISBN 80-86031-43-8.
- [2] **WALTON, Stuart.** *Víno - praktická příručka.* Praha : Svojtka & Co., 2003. ISBN 80-7237-439-7.
- [3] Hroznové víno. *Česká ordinace.* [online]. 2014 [cit. 2014-11-16]. Dostupné z: <http://www.ceskaordinace.cz/hroznove-vino-ckr-1063-7590.html>.
- [4] **PÁTEK, Jaroslav.** *Zrození vína.* Brno : Books, 1998. ISBN 80-7242-039-9.
- [5] Download data:Trade, Crops and livestock products. *FAOSTAT.* [online]. 2011 [cit. 2014-11-14]. Dostupné z: <http://faostat3.fao.org/download/T/TP/E>.
- [6] Encyklopedie vína, vinařství a vinohradnictví. *Znalec vín.* [online]. © 2006-2015 [cit. 2014-11-30]. Dostupné z: <http://www.znalecvin.cz/o-i-v/>.
- [7] About OIV. *International Organisation of Vine and Wine.* [online]. [cit. 2014-11-30]. Dostupné z: <http://www.oiv.int/oiv/info/enpresentation>.
- [8] Výroba vína. *Víno - španělsko.* [online]. 2011 [cit. 2014-11-22]. Dostupné z: <http://www.vino-spanelsko.cz/vyroba-vina.html>.
- [9] **KRAUS, Vilém a KOPEČEK, Jiří.** *Setkání s vínem.* Praha : Radix, 2002. ISBN 80-86031-36-5.
- [10] Products definition. *OIV.* [online]. [cit. 2014-11-22]. Dostupné z: <http://www.oiv.int/oiv/info/endefinitionproduit#wines>.
- [11] **SELDON, Philip.** *Vína.* Praha : Pragma, 1996. ISBN 80-7205-815-0.
- [12] Dělení vín. *Evinice.cz.* [online]. 2014 [cit. 2014-10-30]. Dostupné z: <http://www.evinice.cz/o-vine/deleni-vin>.
- [13] **STÁVEK, Jan.** Likérová, dolihovaná vína. *Enolog.cz.* [online]. [cit. 2014-11-19]. Dostupné z: <http://www.enolog.cz/likerova-dolihovana-vina>.
- [14] The success of chardonnay throughout the world. *Chardonnay du Monde.* [online]. [cit. 2014-11-30]. Dostupné z: http://www.chardonnay-du-monde.com/Fr/80_chard/index.en.html.
- [15] **JONHSON, Hugh.** *Příběh vína.* Praha : Slovart, 2008. ISBN 978-80-7391-063-1.
- [16] Vliv vína na zdraví. *Země vína.* [online]. [cit. 2014-11-02]. Dostupné z: <http://www.zemevina.cz/page.html?chapter=0&id=6>.
- [17] Historie - původ vína. *Svět vína.* [online]. [cit. 2014-11-07]. Dostupné z: <http://www.svetvina.cz/rubrika.php?rid=3>.
- [18] **ESTREICHER, Stefan.** *WINE the past 7,400 years.* 2004.
- [19] New world vs old world wine. *Winefolly.com.* [online]. 2012 [cit. 2014-07-30]. Dostupné z: <http://winefolly.com/review/new-world-vs-old-world-wine/>.
- [20] Starý versus Nový svět. *Viavinun.cz.* [online]. 2014 [cit. 2014-08-07]. Dostupné z: <http://www.viavinun.cz/o-vine-1/>.

- [21] **PERLBERG, S.** Business Insider. *The World's Vintners Will Soon Struggle To Quench China's Rapidly Growing Thirst For Wine*. [online]. 23.10.2013 [cit. 2014-02-02]. Dostupné z: <http://www.businessinsider.com/china-is-drinking-the-worlds-wine-2013-10>.
- [22] **DANESHKHU, Scheherazade.** China overtakes France as biggest consumer of red wine. *Financial times*. [online]. 29.1.2014 [cit. 2014-07-02]. Dostupné z: <http://www.ft.com/intl/cms/s/0/f7b193e4-8915-11e3-bb5f-00144feab7de.html#axzz373KZKPwF>.
- [23] Společné organizace trhu - vybrané komodity. *Businessinfo.cz*. [online]. [cit. 2014-11-08]. Dostupné z: <http://www.businessinfo.cz/cs/clanky/spolecne-organizace-trhu-komodity-5143.html#vino43>.
- [24] Francouzské víno. *Terroir-Francie.cz*. [online]. 2014 [cit. 2014-08-05]. Dostupné z: <http://www.terroir-francie.cz/index.html>.
- [25] Kvalita a označení vín. *Vins-France.cz*. [online]. 2012 [cit. 2014-10-05]. Dostupné z: <http://www.vins-france.cz/zajimavosti-o-vine/kvalita-a-oznaceni-vin>.
- [26] **FORREST, Tom.** *Všechno, co potřebujete vědět o víně*. Praha : Ottovo nakladatelství, 2004. ISBN 80-7360-152-4.
- [27] Vinařské oblasti. *Víno.cz*. [online]. 1.9.2011 [cit. 2014-09-21]. Dostupné z: <http://www.vino.cz/vinarske-oblasti>.
- [28] **PETROVÁ, Eva.** *Španělská vína*. Praha : Grada, 2003. ISBN 80-247-0353-X.
- [29] Země a vinařské oblasti. *Global Wines*. [online]. 2009 [cit. 2014-10-13]. Dostupné z: <http://www.global-wines.cz/zeme-oblasti>.
- [30] Chile. *Global Wines*. [online]. 2009 [cit. 2014-11-30]. Dostupné z: <http://www.global-wines.cz/zeme-chile>.
- [31] Vinařské regiony - Jihoafrická republika. *Wineworld.cz*. [online]. [cit. 2014-11-02]. Dostupné z: <http://www.wineworld.cz/jihoafricka-republika-vinarske-regiony/>.
- [32] **OBUCHOVÁ, L.** *Číňané 21. století: dějiny-tradice-obchod*. Praha : Academia, 1999. ISBN 80-200-0641-9.
- [33] **ČESKO. MINISTERSTVO ZAHRANIČNÍCH VĚCÍ ČESKÉ REPUBLIKY.** *MZV: Čína. Základní informace o teritoriu*. [online]. [cit. 2014-10-11]. Dostupné z: http://www.mzv.cz/jnp/cz/encyklopedie_statu/asi/cina/index.html.
- [34] **LEMBÁK, M.** Pro investory. *Čínská měna roste na popularitě*. [online]. 2013 [cit. 2014-01-30]. Dostupné z: <http://proinvestory.cz/cinska-mena-roste-na-popularite>.
- [35] **KUNEŠOVÁ, H., CIHELKOVÁ, E. a kol.** *Světová ekonomika. Nové jevy a perspektivy*. Praha : C. H. Beck, 2006. ISBN 80-7179-455-4.
- [36] Encyklopedie, Sousedé EU: Čína. *EVROPA 24*. [online]. Generation Europe. [cit. 2014-01-30]. Dostupné z: <http://www.evropa2045.cz/hra/napoveda.php?kategorie=4&tema=122>.

- [37] **ŽÍDEK, L.** Národohospodářský obzor. *Hospodářský vývoj Číny: (1949-2005)*. [online]. 2006 [cit. 2014-01-30]. Dostupné z: http://is.muni.cz/do/1456/soubory/aktivity/obzor/6182612/7667820/08_Z_sdekOPRAVENO.pdf.
- [38] Jak se Čína dostala tak daleko. *China-business.cz*. [online]. Centrum pro hospodářskou spolupráci s Čínou. [cit. 2014-06-15]. Dostupné z: <http://www.china-business.cz/cs/poradna/jak-se-cina-dostala-tak-daleko>.
- [39] **NOPPÉ, Raymond Paul.** Rise of the Dragon: The Chinese Wine Market. *Cape Wine Academy*. [online]. 2012 [cit. 2014-06-29]. Dostupné z: <http://www.capewineacademy.co.za/dissertations/Rise-of-the-Dragon-The-Chinese-Wine-Market-Raymond-Paul-Noppe.pdf>.
- [40] China overview. *Worldbank.org*. [online]. 1.4.2014 [cit. 2014-07-20]. Dostupné z: <http://www.worldbank.org/en/country/china/overview>.
- [41] Čína zvýšila hranici chudoby, počet chudých se zpětinasobil . *Novinky.cz*. [online]. 30.11.2011 [cit. 2014-07-24]. Dostupné z: <http://www.novinky.cz/ekonomika/252027-cina-zvysila-hranici-chudoby-pocet-chudych-se-zpetinasobil.html>.
- [42] Význam zahraničního obchodu s Čínou roste. *Český statistický úřad*. [online] 2013 [cit. 2014-06-15]. Dostupné z: http://www.czso.cz/csu/tz.nsf/i/vyznam_zahranicniho_obchodu_s_cinou_roste_20130627.
- [43] Čína - obchodní a ekonomická spolupráce s ČR. *Ministerstvo zahraničních věcí České republiky*. [online]. [cit. 2014-06-15]. Dostupné z: http://www.mzv.cz/jnp/cz/encyklopedie_statu/asi/cina/ekonomika/obchodni_a_ekonomicka_spoluprace_s_cr.html.
- [44] **AURAND, Jean-Marie.** *State of World Vitiviniculture situation*. [online]. 10.11.2014 [cit. 2015-02-14]. Dostupné z: <http://www.slideshare.net/JulesOenovino/state-of-world-vitiviniculture-situation>.
- [45] **EIJKHOFF, P.** *Wine in China - Its History and Contemporary Developments*. [online]. 2000 [cit. 2014-02-08]. Dostupné z: <http://www.eykhoff.nl/Wine%20in%20China.pdf>.
- [46] Chinese Wine, Chinese liquor, Chinese alcohol and Chinese Culture. *Shangai Finance*. [online]. 2003 [cit. 2014-02-08]. Dostupné z: <http://www.shanghaifinance.com/food/chinesewine.php>.
- [47] **COCHRANE, J., a další, a další.** Oxford Journals. *Alcohol use in China*. [online]. Oxford University Press, 2003 [cit. 2014-07-01]. Dostupné z: <http://alcalc.oxfordjournals.org/content/38/6/537.full.pdf+html>.
- [48] **RONG, Xu Gan; BAO, Tong Fa.** Grandiose Survey of Chinese Alcoholic Drinks and Beverages. [online]. [cit. 2014-06-01]. Dostupné z: <http://www.sytu.edu.cn/zhgjiu/umain.htm>.

- [49] Alcohol and alcohol-related harm in China: policy changes needed. *Scielo Public Health*. [online]. World Health Organization, 22.1.2013 [cit.2014-09-20]. Dostupné z: http://www.scielosp.org/scielo.php?pid=S0042-96862013000400009&script=sci_arttext.
- [50] What's the buzz on the Chinese wine boom? *Chiff.com*. [online]. 2014 [cit. 2014-02-08]. Dostupné z: <http://www.chiff.com/wine/asia/china.htm>.
- [51] **BOUZDINE, T., ZHANG, W. a PESME, J.** Chinese Wine Industry: Current and Future Market Trends. *AAWE Conference*. [online]. 2013 [cit. 2014-07-24]. Dostupné z: http://www.embassyconferences.co.za/media/file_icons/AAWE%202013-zhang-pesme-tch.pdf.
- [52] **MITRY, Darryl J a SMITH, David E.** China's Role in Global Competition in the Wine Industry: A New Contestant and Future Trends. *International Journal of Wine Research*. 1, 2009.
- [53] China Wines Information Website. *Wine-info.com*. [online]. 2013 [cit. 2014-11-24]. Dostupné z: <http://en.wines-info.com/html/2005/6/200-4068.html>.
- [54] **THACH, Liz.** Ningxia Wine Province. *Winebusiness.com*. [online]. 1.9.2012 [cit. 2014-11-24]. Dostupné z: <http://www.winebusiness.com/news/?go=getArticle&dataId=105089>.
- [55] Hebei Region. *Wine-searcher.com*. [online]. 5.1.2014 [cit. 2015-02-07]. Dostupné z: <http://www.wine-searcher.com/regions-hebei>.
- [56] Chine : Production de vin et exportations. *Sud de France Développement*. [online]. [cit. 2015-02-07]. Dostupné z: http://www.suddefrance-developpement.com/fr/fiches-pays/chine/vin/production-de-vin-et-exportations.html?site_filiere=toutes&&site_filiere=toutes.
- [57] Great Wall Wine in Talks for Overseas Vineyards. *People's Daily Online*. [online]. 25.5.2010 [cit. 2015-02-05]. Dostupné z: <http://en.people.cn/90001/90778/90860/6998134.html>.
- [58] **LEEVA, Li.** Do Chinese Consumer Prefer to Buy Imported Wine. *Wine ecoreports.com*. [online]. [cit. 2014-06-29]. Dostupné z: http://www.wineecoreports.com/upload/internet/LI_HU_JUN_Do_Chinese_Consumer_Prefer_to_Buy_Imported_Wine_Effect_of_Country_of_Origin.pdf.
- [59] Chinese New Year. *Infoplease.com*. [online]. [cit. 2014-07-02]. Dostupné z: <http://www.infoplease.com/spot/chinesenewyear1.html>.
- [60] **GUINAND, L.** The Chinese Taste for Wine. *GiraMondo Associates, LLC*. [online]. 2005 [cit. 2014-02-02]. Dostupné z: <http://www.giramondowine.com/res/documents/chinesetaste.pdf>.
- [61] **WILLSHER, Kim.** China becomes biggest market for red wine, with 1.86bn bottles sold in 2013. *The Guardian*. [online]. 29.1.2014 [cit. 2014-07-05]. Dostupné z: <http://www.theguardian.com/world/2014/jan/29/china-appetite-red-wine-market-boom>.

- [62] V Číně se začaly objevovat padělky nejznámějších zahraničních vín. *Český rozhlas*. [online]. 2.6.2012 [cit. 2015-01-18]. Dostupné z: http://zpravy.rozhlas.cz/zpravy/asieaustralie/_zprava/v-cine-se-zacaly-objevovat-padelky-nejznamejsich-zahranicnich-vin--1067847.
- [63] Víno - oblíbený nápoj v Číně? *Businessinfo.cz*. [online]. 5.8.2014 [cit. 2014-11-05]. Dostupné z: <http://www.businessinfo.cz/cs/clanky/vino-oblibeny-napoj-v-cine-54525.html>.
- [64] **WANG, Han.** China to be eighth largest wine consumer. *HKTDC Research - Economists Pick*. [online]. 25.9.2009 [cit. 2014-06-12]. Dostupné z: <http://economists-pick-research.hktdc.com/business-news/article/International-Market-News/China-to-be-eighth-largest-wine-consumer/imn/en/1/1X000000/1X06A4YQ.htm>.
- [65] The New Chinese Wine Drinker. *Wine intelligence.com*. [online]. 2014 [cit. 2014-06-29]. Dostupné z: <http://www.wineintelligence.com/the-new-chinese-wine-drinker/>.
- [66] China now the world's biggest red wine consumer. *Beveragedaily*. [online]. 14.1.2014 [cit. 2015-01-05] Dostupné z: <http://www.beveragedaily.com/Markets/China-now-the-world-s-biggest-red-wine-consumer>.
- [67] **FEWSMITH, Joseph.** The Political Implications of China's Growing Middle Class. *Hover Institute*. China Leadership Monitor, 2007, 21.
- [68] Čínské víno v soutěži porazilo veleslavné francouzské. *Ekovin.cz*. [online]. 16.12.2011 [cit. 2015-02-16]. Dostupné z: <http://www.ekovin.cz/cinske-vino-v-soutezi-porazilo-veleslavne-francouzske>.
- [69] **Government, Australian.** Economic analysis of import tariffs in the wine markets in China and the Republic of Korea. [online]. 2012 [cit. 2015-02-05]. Dostupné z: http://www.gwrdc.com.au/wp-content/uploads/2012/11/RR12.07ImpTrfWineMktChinaKorea_v1.0.0_lr.pdf.
- [70] **EU SME Center.** Sub-sector report: Wine market in China. *EU SME Centre*. [online]. 2011 [cit. 2014-02-02]. Dostupné z: <http://www.eusmecentre.org.cn/taxonomy/term/34/0?page=7>.
- [71] **ROSS, Warwick a ROACH, David.** *Red Obsession*. Lion Rock Films Production, 2013.
- [72] Čínu zaplavilo padělané archivní víno z Bordeaux. *Česká televize*. [online]. 20.8.2011 [cit. 2015-02-15]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/ct24/ekonomika/132782-cinu-zaplavilo-padelane-archivni-vino-z-bordeaux/>.
- [73] Vinaři se pokoušejí prorazit na čínský trh. Víno je tam symbolem luxusu. *Ihned.cz*. [online]. 29.8.2014 [cit. 2015-03-03]. Dostupné z: <http://byznys.ihned.cz/zpravodajstvi/c1-62711760-vinari-se-pokouseji-prorazit-na-cinsky-trh-vino-je-tam-symbolem-luxusu?>.

- [74] Climate change could make China top wine producer by 2050. *Want China Times*. [online]. 18.8.2014 [cit. 2015-02-08]. Dostupné z: <http://www.wantchinatimes.com/news-subclass-cnt.aspx?id=20140818000080&cid=1202>.
- [75] Climate change will threaten wine production, study shows. *The Guardian*. [online]. 8.4.2013 [cit. 2015-02-19]. Dostupné z: <http://www.theguardian.com/environment/2013/apr/08/climate-change-wine-production>.
- [76] **SVATOŠ, M. a kol.** *Zahraníční obchod: teorie a praxe*. Praha : Grada, 2009. ISBN 978-80-247-2708-0.
- [77] **BRAMALL, Ch.** *Chinese Economic Development*. Oxon : Routledge, 2009. ISBN 0-203-89082-5.
- [78] **KALÍNSKÁ, E. a kol.** *Mezinárodní obchod v 21. století*. Praha : Grada, 2010. ISBN 978-80-247-3396-8.
- [79] **KUIPER, Marlous.** Euromonitor International. *Trends and Opportunities shaping the global wine industry*. [online]. 2011 [cit. 2014-06-15]. Dostupné z: <http://www.nomacorc.com/assets/Euromonitor.pdf>.
- [80] Climate change could make China top wine producer by 2050. *Want China Times*. [online]. 18.8.2014 [cit. 2015-02-19]. Dostupné z: <http://www.wantchinatimes.com/news-subclass-cnt.aspx?id=20140818000080&cid=1202>.
- [81] **VARADZIN, František.** *Mezinárodní ekonomie - Teorie světového hospodářství*. Praha : PROFESIONAL PUBLISHING, 2013. ISBN 978-80-7431-116-1.
- [82] **RUMRICH, Sabine.** *Vína z Austrálie a Nového Zélandu*. Pardubice : Filip Trend Publishing, 2004. ISBN 80-86282-29-5.
- [83] Statistical report on world vitiviniculture. *International Organization of Vine and Wine*. [online]. 2013 [cit. 2014-08-07]. Dostupné z: <http://www.oiv.int/oiv/info/enstatsro?lang=en>.

8 Přílohy

Příloha 1

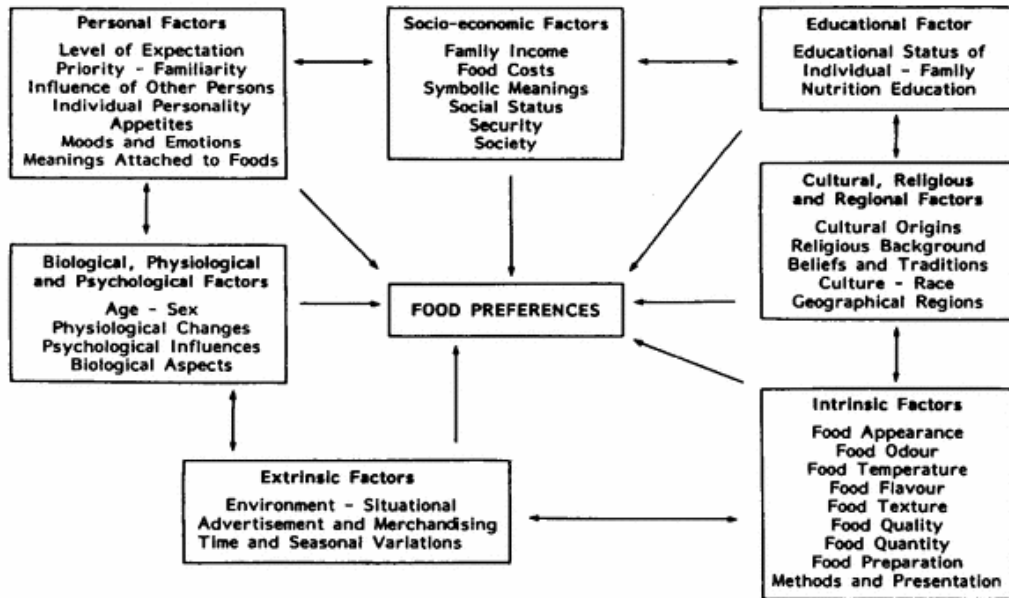

Figure 8.1 Factors influencing food preferences (from Khan, 1981; reproduced with permission CRC Press).